

BIBLIJSKA LEKCIJA

Dženifer Hajer

(Jennifer Haijjer)

Autorska prava © 2013, 2017 European Child Evangelism Fellowship®. Sva prava zadržana
Može da se reprodukuje za ličnu, neprofitnu i nekomercijalnu upotrebu.
Posetite www.teachkids.eu/rs za više detalja po pitanju dozvole.

Za Srbiju: Udruženje za decu i porodicu „Dečija misija“

2015, 2018

Sadržaj

1. Uvod	2
2. Pripovedanje	4
3. Priča ili lekcija	9
4. Nalaženje istine	11
5. Odabir i planiranje	13
6. Podučavanje centralne istine	19
7. Primena istine	23
8. Predstavljanje istine	28
9. Lekcija i ceo program	33
10. Priprema	35
11. Lekcija koja nije na osnovu događaja	38
12. Služba Svetog Duha	40
13. Primer biblijske lekcije	42

NAPOMENA

Prva knjiga koju je, na ovu temu, Dženifer Hajer napisala nosi naziv „Podučavanje biblijske lekcije deci“. Knjiga je bila izdata 1986. godine. Ova nova knjiga „Biblijska lekcija“ je napisana sa ciljem da zameni prvu knjigu. Ona odražava Dženiferin napredak i iskustvo koje je stekla kroz mnoge godine rada nakon pisanja prve knjige. Kada je u pitanju ovaj predmet, ova knjiga se koristi kao udžbenik i vodič na Obrazovnim institutima Dečije misije širom Evrope.

BIBLIJSKA LEKCIJA

Dženifer Hajer (Jennifer Haaijer)

Prvo poglavlje Uvod

Biblijska lekcija je nešto što je stvorio učitelj. Kao i za svaki kreativan zadatak, i za ovaj postoji oruđe koje možemo koristiti i veštine koje treba steći i vežbati. Ono što je najvažnije je sirov materijal koji zanatlija koristi. U slučaju učitelja koji podučava biblijsku lekciju, „sirov materijal“ je jedinstven i nema cene – Božija reč. Njom treba rukovati pažljivo i s poštovanjem, „*koji pravo upravlja rečju istine*“ (2.Tim. 2,15). Čitava lekcija je prenošenje nečega iz Biblije.

Možemo podučavati iz Biblije sa samopouzdanjem jer kao reč Božija, ona je oštra i nepokolebljiva: „*Jer je reč Božija živa, i delotvorna, i oštija od svakog mača s dve oštrice, te doseže do rastavljanja duše i duha, zglavaka i moždine, pa sudi mislima i smeranjima srca*“ (Jevrejima 4,12). „*jer niste preporođeni propadljivim semenom nego nepropadljivim, živom i postojanom rečju Božijom.*“ (1.Pet. 1,23).

Biblija se ne može uporediti ni sa čim, tako da podučavati iz Biblije nije kao predavati matematiku, prirodne nauke ili istoriju! Bog je obećao da će ostvariti Svoje namere kada se podučava iz Njegove reči: „*Jer kako pada dažd ili sneg s neba i ne vraća se onamo, nego natapa zemlju i učini da rađa i da se zeleni, da daje seme da se seje i hleb da se jede, tako će biti reč moja kad izađe iz mojih usta: neće se vratiti k meni prazna, nego će učiniti šta mi je drago, i srećno će svršiti na šta je pošaljem.*“ (Isaija 55,10-11).

Bog nije otkrio sve namere koje ispunjava kroz Svoju Reč, ali dve su veoma jasne: koristi Svoju Reč kako bi došlo do novog rođenja kao što vidimo u 1. Petrovoj 1,23 i koristi Svoju Reč da bi došlo do duhovnog rasta koje se poredi sa mlekcom i mesom (1.Pet. 2,2; 1.Kor. 3,2).

Svaka lekcija iz Biblije fokusiraće se na mali deo Biblije. Često će to biti događaj u obliku priče, ali ne treba zaboraviti da je Biblija jedna prelepa priča, priča o ostvarenju Božijeg plana iskupljenja. Vremenom, deca bi trebalo da postanu svesna velike slike i jedinstva Biblije – treba da uvide kako se zasebne priče uklapaju i kako su one deo te jedne najveće priče.

Kada je u pitanju podučavanje iz Biblije, učitelj treba koristiti mnoge alate i veštine. Dok je dinamika podučavanja lekcija iz Biblije drugačija od podučavanja bilo čega drugog, postoje mnoge ideje iz sveta obrazovanja koje možemo iskoristiti. U 21. veku, više nego ikada ranije, postoji mnogo kreativnih metoda podučavanja i učenja. Postoje osnovni alati i veštine koje svaki učitelj mora posedovati, a postoje i oni koje neki učitelji koriste sa lakoćom dok se drugi muče sa njima. Iskusni učitelj može da uključi novi način podučavanja koji učitelj bez iskustva neće moći da iskoristi. Srećom, ne podučavamo svi na isti način.

Postoje četiri osnovne stvari u svakoj biblijskoj lekciji:

- Mora biti potpuno biblijska.
- Mora držati dečiju pažnju.
- Mora da prenosi istinu iz Biblije.
- Mora sadržati primenu te istine.

Oko ova četiri principa učiteljima je dozvoljeno da budu ono što jesu, koristeći alate i veštine koji im najviše odgovaraju za one koje podučavaju, kao i za materijal koji predaju.

Korisno je pogledati kako su Gospod Isus Hristos i apostoli podučavali jevanđelje – u njihovim službama vidimo raznolikost i prilagođavanje. Jedna činjenica se, pak, izdvaja: oni su propovedali. Kod njih je postojala objava Božije poruke sa autoritetom. Štaviše, vrednost propovedanja je istaknuta u 1. Korinćanima 1,21. Jedan od najsvečanijih zadataka u Bibliji je zadatak koji je Pavle dao Timoteju

„propovedaj reč“ (2.Tim. 4,1-2). Da li ovo ima neke važnosti ili značaja kada je u pitanju podučavanje Biblije deci? Moguće je u svoj veličanstvenosti „propovedati“ na dečijem nivou i koristiti dobre, kreativne metode dok to radite. Gotovo je nemoguće podučavati decu iz Biblije, a da sledeće ne bude deo svakodnevnog programa: učitelj mora da uzme Bibliju u ruke i podučava iz nje. Naravno, biće i pomoćnih materijala u programu koji će uključivati decu u lekciju na razne načine. Taj deo programa kada učitelj, sa Biblijom u ruci, podučava nešto iz Božije Reči, naglašava centralnost i autoritet Biblije. Treba da ciljamo ka službi koja je usmerena na Bibliju, veliča Boga i prijatna je za decu, a biblijska lekcija je u samom središtu svega toga. Ako planiramo da uključimo decu u lokalne evanđeoske crkve, korišćenje ovog načina podučavanja u naše programe pomoći će deci da se pripreme za slušanje propovedanja Božije Reči na službama.

Drugo poglavlje

Pripovedanje

Pripovedanje je jedna od najstarijih metoda podučavanja – to je jedan od najviše korišćenih alata u učiteljevoj kutiji. Gospod Isus Hristos je bio izvanredan u korišćenju raznih vrsta priča. Kada je Bog želeo da dopre do neposlušnog kralja koga je izabrao, poslao je Natana sa pričom (2.Sam. 12,1-7). Svi vole priče!

Biblija je puna predivnih „bogonadahnutih“ priča i naša je privilegija da ih možemo pričati. Morate biti sposobni da ispričate priču, i da to uradite dobro.

Sakupljanje činjenice

Tekst iz Biblije koji planirate da podučavate pročitajte više puta. Pročitajte i paralelne tekstove, ako ih ima. Biblija je vaš osnovni izvor, ali ako postoji, biće korisno da pročitate već pripremljene tekstove biblijskih lekcija za učitelje (priručnik koji pruža pomoć i pregled lekcije koju planirate da podučavate), geografsku kartu, komentare i rečnike, kao i dečiju Bibliju.

Zapisujte odgovore na sledeća pitanja:

- Koji je kontekst? Gde se ovaj događaj nalazi na vremenskoj liniji Biblije? Šta se dogodilo neposredno pre tog događaja?
- Ko su glavni likovi? Šta mogu otkriti o njihovim delima, rečima, stavovima, motivima, mislima i reakcijama?
- Gde se sve dogodilo? Da li je postojalo više lokacija?
- Da li razumem šta se i po kom redosledu dogodilo?

Nakon što vas je biblijski tekst sasvim prožeo, morate odlučiti ko je glavni lik zato što to odlučuje razvoj dešavanja. Obično je vrlo očigledno ko je glavni lik, ali kada postoji više mogućnosti, izaberite jednog i napravite priču iz ugla tog lika. Kada podučavate događaj koji deca već znaju, zadržaćete im pažnju ako je ispričate iz perspektive lika koji i nije tako očigledan.

Kada razvijate priču biblijskog događaja, glavni lik mora da ima cilj: nešto što želi postići, problem koji mora da reši ili odluka koju mora doneti. Kako priča napreduje, biće raznih prepreka. Upravo te prepreke grade napetost u priči, tako da je bitno naći te prepreke u priči koju planirate ispričati. Neko je rekao da je priča bez uzbuđenja kao kada gledamo jednog rvača u ringu! Sa druge strane, prilagodite uzbuđenje i napetost prema starosnoj grupi, mlađa deca se ne nose dobro kada je situacija previše napeta.

Pisanje strukture

Sledeći korak je razvrstavanje događaja po redosledu kojim su se događali glavnom liku. Upotrebite kratku frazu ili rečenicu kako bi saželi svaki događaj. Ustanovite koji je bio prvi događaj, pa onda zapitaj sebe: „Šta se dogodilo posle?“ Zapišite odgovor i postavite isto pitanje ponovo. Otkrićete da često ne uključujemo sve događaje koji su zabeleženi u Bibliji jer bi to usporilo priču. Deca žele da se desi dosta toga i to brzo.

Spisak ne treba biti nasumičan ili nepovezan: jedan događaj treba da vodi do drugog. Treba da postoji očigledan razvoj – zovemo ga „*razvoj događaja*“. Obično se sastoji od šest do deset događaja.

Evo primera razvoja događaja za lekciju o Filipu i etiopijskom evnuhu iz Dela apostolskih 8. U ovom kratkom pregledu, glavni lik je Filip, ali može se napraviti i priča tako da je Etiopljanin glavni lik.

1. Hrišćani su se razbežali zbog progonstva. (stihovi 1-3)
2. Filip propoveda u Samariji. (stih 5)
3. Bog šalje Filipa na jug. (stih 26)
4. Filip sreće Etiopljanina. (stihovi 27-31)
5. Filip objašnjava jevanđelje. (stihovi 31-35)

6. Filip krsti Etiopljanina. (stihovi 36-38)
7. Duh odvodi Filipa u drugi grad da propoveda. (stihovi 39-40)
8. Etiopljanin se vraća u Afriku radostan. (stih 39)

Jedan događaj na spisku često sažima više stihova iz Biblije. Kada je tekst u Bibliji dug tako da pokriva nekoliko poglavlja, izostavite ono što nije neophodno za razvoj događaja. (U primeru iz Dela 8, stihovi od 9-25 se ne pominju). Sami odlučujete o tome gde ćete dodati više detalja, a gde je dovoljno dati kratak sažetak i shodno tome napraviti razvoj događaja.

Događaji u priči idu ka „*vrhuncu*“ koji predstavlja najvišu tačku u kojoj glavni lik ostvaruje cilj, rešava problem ili pobeđuje u bitki. Ako se priča vrti oko neke tajne, ona se rešava u vrhuncu. Vrhunac mora zadovoljiti svu radoznalost, napetost i uzbuđenje koje se gradilo, mora da razmrsi sve niti radnje. Jasno obeležite vrhunac u razvoju događaja (u navedenom primeru je to krštenje Etiopljanina) i predano radite na tome kako da najbolje iskoristite ovaj deo događaja. Vrhunac treba biti blizu kraja, inače ćete imati i anti-klimaks: teže je održavati pažnju kada prođe uzbuđenje izazvano vrhuncem.

„*Zaključak*“ dolazi jako brzo nakon vrhunca. Treba da odgovori na sve što je ostalo nerazjašnjeno u toku pričanja događaja. Osvrnite se na svoju priču i zapitajte se: „Da li postoji nešto što moram dodati kako bi deca imala utisak da su čula sve što im je bilo potrebno?“ U događaju o Filipu, potrebno je objasniti šta se desilo Etiopljaninu i Filipu, inače će deca imati pitanja na koja nisu dobila odgovor. Zaključak nije mesto u kome treba dodavati nove događaje. Vaš cilj po pitanju zaključka treba da bude kratak i zadovoljavajući zaključak, kako bi deca imala utisak da je priča bila dobra.

Obeležite zaključak u razvoju događaja i zapišite kako planirate da završite. Ovo će vam pomoći da završite i prestanete sa pričanjem u isto vreme!

Ovako bi mogao da izgleda zaključak za događaj o Filipu:

Kako je Filip bio zauzet propovedanjem o Gospodu Isusu u drugom gradu, Etiopljanin je krenuo kući. Bio je vrlo srećan što je upoznao Gospoda Isusa i jedva je čekao da to ispriča drugima. Filipovo putovanje u pustinju se isplatilo!

U ovoj fazi ste spremni za planiranje kako da započnete vašu biblijsku priču. „*Uvod*“ je bitan zato što je to trenutak kada treba pridobiti dečiju pažnju. Treba vam nešto čime ćete „uloviti“ vaše slušaoce. To nešto treba biti zanimljivo i blisko onima koje podučavate. Vodite računa da uvod bude kratak pošto je to samo jedna stepenica u ostatak priče.

Takođe, treba da postoji jasna veza između početka i onoga što sledi.

Vodite računa da ne otkrijete tajnu priče na samom početku. Takođe, uvod ne treba da bude previše dramatičan da mu ništa kasnije ne može parirati!

Postoji mnogo načina na koje možemo početi priču. Ono što sledi su predlozi, a ne konačna lista.

- Možda je najlakši način **direktno započeti sa pričom**.

Počnite sa nekoliko rečenica koje u istom trenutku mogu privući pažnju i onda nastavite. Na primer:

„Moraćemo da odemo odavde, previše je opasno.“ Filip se složio. Njegov prijatelj Stefan bio je na smrt kamenovan zato što je propovedao o Gospodu Isusu Hristu. Da, vreme je bilo da se ode i to brzo.

- Možemo postaviti **pitanje** kako bismo privukli pažnju.

Na primer:

„Kada idete na odmor, šta pakujete u kofer?“

Kada deca ispričaju svoja iskustva, možete se nadovezati na biblijski događaj tako što ćeš reći: „Filip je odlazio iz kuće, ali ne na odmor. Brzo je morao da se spakuje inače možda ne bi bio bezbedan pri odlasku“.

Ili: „Kako se osećate kada vas neko prekine u nekom poslu i dobrom provodu?“

Ovo možete da povežete sa pričom tako što ćeš reći da je Bog prekinuo Filipa kada je on bio zauzet.

Deca vole da učestvuju na ovaj način, zato ako postavite pitanje dajte nekolicini dece mogućnost da odgovore. Međutim, vodite računa da se deca ne raspričaju i time uvod postane predugačak, ne zaboravite uvod treba da bude kratak.

- Možete da izaberete **zanimljivi događaj iz razvoja događaja**, fokusirajte se na njega, a onda se vrati na prvi događaj. To je kao da zumirate nešto, a onda se vraćate da ispričate celu priču.

Na primer:

Mala grupa je putovala dvokolicom kroz pustinju. „Stani!“, rekao je jedan od muškaraca, „eno vode...“ Nije mu bilo potrebno piće, ali bilo mu je drago što je video vodu. Moramo da se vratimo na početak priče kako bismo razumeli zašto. Jedan od ljudi u grupi, Filip, nije planirao da bude u pustinji...

- Možete da koristite **ilustracije sa predmetima**.

Na primer:

Pokažite svitak i pričajte o tome kakve su bile knjige nekada davno, kako su se pravile i čitale. Zatim dodajte: „Tokom današnje biblijske lekcije, upoznaćemo čoveka koji je imao svitak. Obratite pažnju na njega! On nije prvi čovek koga ćemo sresti. Prvi čovek je Filip...“

- Možete upotrebite **skeč**.

Na primer:

Zoran: Dosta mi je matematike. Proveo sam sate radeći domaći i nisam našao rešenje! (*Baca knjigu na pod*)

Mama: Zorane, pokušaj još koji put. Sigurna sam da ćeš uspeti.

Zoran: Pokušao sam. Ne razumem i mrzim matematiku. (*Lupa nogom o pod i mršti se*)

Mama: Daj da vidim da li mogu da ti pomognem, ali prošlo je 20 godina od kada sam ja ovo radila. (*Podiže knjigu, a Zoran pokazuje stranu gundajući*) Da razmislim. Evo kako smo mi to radili: ove oblike staviš u desnu kolonu, a druge u levu.

Zoran: (*glasno*) Ne, mama, mi ne koristimo kolone, toliko znam!

Mama: Nema potrebe da vičeš. Da li postoji neko kome ovo ide, neko ko bi mogao pomoći?

Zoran: Pa, Vlado koji živi na kraju ulice radio je to prošle godine i dobio je nagradu iz matematike.

Mama: Pozvaću da proverim da li možeš otići kako bi ti pomogao.

Učitelj: Za vrlo kratko vreme, Zoran se vratio kući sa velikim osmehom na licu. Domaći je bio urađen.

Zoran: Lako je kada znaš kako!

Učitelj: I kada ti neko pomogne da razumeš. To je ono što se desilo u priči o Filipu.

- Možete da upotrebite **priču iz svakodnevnog života** u kojoj se deca mogu pronaći, a koja je **jasno povezana sa biblijskom pričom**.

Na primer:

Jelena se iznenadila kada je videla kako joj Milica ide u susret. Niko u odeljenju nije pričao sa Milicom. „Ona je čudna“, govorili su, „pogledaj njenu odeću, izgleda staro i verovatno je prljava“. „Nekako čudno priča“.

„Mislim da baš nije pametna.“

Jelena nije bila oduševljena ovim komentarima, ali ništa nije govorila i, kao i ostali, ignorisala je Milicu. Ali sada, za manje od minut, sreće se sa Milicom oči u oči.

„Mogla bih da pogledam u izlog i pravim se da je ne vidim. Mogla bih da pređem ulicu ili bih mogla...“

Milica je bila na samo metar od nje. „Ćao Milice“, rekla je Jelena.

Miliciino lice se ozarilo. „Ćao Jelena“, rekla je stidljivo.

„Da li živiš blizu?“ upitala je Jelena.

„Tamo“, pokazala je Milica.

„I ja mogu tim putem. Hoćeš da idemo zajedno?“ Jelena je bila hrabra kada je to odlučila.

Filip, o kome čitamo u Bibliji je takođe bio hrabar kada je izabrao da ode u Samariju.

Zapišite tih prvih nekoliko rečenica, biće vam od velike pomoći kada ustanete da podučavate. Takođe, zapišite rečenicu koju ćeš iskoristiti kako bi ste povezali Uvod sa prvim događajem u vašem kratkom pregledu.

Navika da se spremi kratki pregled priče pomaže kako bi se razlučilo između bitnih i nebitnih stvari. Lakše je setiti se kratkog pregleda nego gomile beleški koje sakupite dok se spremate. Kratki pregled je poput klinova na koje se kače stvari, oni će vam pomoći da se setite detalja. Možete imati kratki pregled u Bibliji kako bi ostali na temi da ne odlutate ili da ne ispustite neku scenu.

Kratki pregled lekcije o Filipu bi izgledao ovako:

Uvod: „Hajdemo odavde!“

Razvoj događaja:

1. Hrišćani su se razbežali zbog progonstva.
2. Filip propoveda u Samariji.
3. Bog šalje Filipa na jug.
4. Filip upoznaje Etiopljanina.
5. Filip objašnjava jevanđelje.

Vrhunac:

6. Filip krsti Etiopljanina.

Zaključak:

7. Duh odvodi Filipa u drugi grad da propoveda.
  8. Etiopljanin se vraća u Afriku radostan.
- „Filipov odlazak u pustinju se isplatio!“

Upotrebite maštu

Priču koju vi nikada niste osetili kao stvarnu neće osetiti ni deca koju podučavate. Važno je da se saživite sa okolnostima i proživite čitavu priču u svojim mislima. Upoznajte se sa likovima, slušajte njihove razgovore i saosećajte sa njima. Pokušajte da razumete njihove postupke, reakcije i motive. Saživite se sa pričom i dopustite priči da postane deo vas. Međutim, ne dozvolite da mašta prevlada previše i da izmenite biblijski događaj toliko da se više ne može prepoznati. Priča koju pričate mora biti istinita kako istorijski, tako i po duhu Biblije. Kada završite, morate se zadovoljiti time da se najverovatnije sve tako odigralo. Ne želimo da podučavamo nešto što se kasnije mora prepravljati. Izbegavajte netačne podatke po svaku cenu.

Potražite više detalja

Ponekad je potrebno naći više informacija koje će pomoći mašti. Ako je tekst jako kratak u Bibliji, kao što je slučaj sa nekim parabolama – pričama Gospoda Isusa Hrista, biće neophodno uraditi dodatno istraživanje. Potražite dodatne informacije o običajima, odeći, manirima, geografiji, istoriji i opštim uslovima u vreme kada je pisana Biblija. Ako ćete podučavati događaj o izgubljenom novčiću, bilo bi važno znati kakav je značaj novčića, zašto je bio problem to što je bio izgubljen, kakav je nameštaj bio u kući, koliko soba, kako su izgledali lampa i metla? Kada nađete ove važne stvari, iskoristi ih da njima obogatite svoju priču.

Kada je priča poznata, tražite više informacija, to će biti dobro i za vas ali i za decu. Nalaženje novih informacija osvežiće priču kako za vas, tako i za njih. To je kao kada dodajemo začine supi, daju joj poseban ukus.

Upotreba dijaloga

Likovi koji ne govore su mrtvi! Ljudi iz Biblije su pričali jedni sa drugima na isto tako slobodan, prirodan i žustar način kao i mi danas. Ako želimo da ih deca vide kao stvarne ljude, moraju da govore. Kada osoba priča, govori dosta o sebi, tako da vam nisu potrebni dugi opisi o toj osobi. Dozvolite da likovi izražavaju sebe agresivno, sa strahom, poštovanjem, sarkastično ili na koji god način je to potrebno. Likovi iz Biblije iz različitih zanimanja, predstavljajući sebe drugačije. Način govora Nikodima i Simona Petra bi zvučali sasvim različito. Ipak, ko god da priča, ne smemo dozvoliti da njihovi razgovori zvuče jeftino ili prljavo. Nije potrebno koristiti sleng. Samo se potrudite da zvuči prirodno i da je tačan.

Kada neko razgovara sa samim sobom, to je monolog, ali i to može biti jako živo. Postoji divan primer monologa u priči o bezumnom bogatašu koju priča Gospod Isus (Luka 12,13-21). Pročitajte je na glas i odmah ćete dosta saznati o čoveku. Na ovaj način možete oživeti i misli neke osobe.

Birajte reči

Važno je da deca razumeju reči koje koristite onako kako vi želite da ih razumeju.

Pazite na nepoznate reči, naročito one iz Biblije. Možete objasniti reč ili je zameniti odgovarajućim sinonimom. Ne zaboravite da deca razmišljaju bukvalno, tako da je najbolje da naše reči imaju samo jedno značenje.

U pripovedanju se radi o rečima a rečima se mogu postići divni efekti. Deca ne obožavaju duge opise, ali par dobro izabranih reči mogu uneti život u priču i potpuno je obojiti živahnim bojama. Lako je reći „otišao je“, ali zamena jedne reči može reći kako je otišao: fraze poput „odlepršao je“, „otpuzila je“, „odgegao se“ sve stvaraju različite slike.

Treće poglavlje

Priča ili lekcija

Ivan je bio uzbuđen da svojoj starijoj sestri kaže sve o priči koju je čuo na Klubu biblijske zone. Sećao se svih detalja – imena vođe, načina na koji su se poređali da marširaju oko Jerihona, ko je duvao u trube, ko je nosio kovčeg saveza, po čemu se razlikovao sedmi dan. „Voleo bih da sam bio tamo“, zaključio je. „Šteta što Bog ne radi ovakve neverovatne stvari i danas. Da li je Jerihon stvarno mesto?“

Sofija je naučila priču o Pedesetnici. Zapamtila je da se desila u sobi na spratu u Jerusalimu i da je bilo vetra i da su se pojavili plameni jezici. Interesantna joj je bila pomisao da svi ljudi čuju svoj jezik. Ali njen omiljeni deo bio je kada je učitelj objasnio da od tada Sveti Duh živi u svakom hrišćaninu i pomaže im da žive za Gospoda Isusa. Sofija je odlagala da poveruje u Gospoda Isusa zato što je znala da nikada neće moći da živi za Boga. Sada je znala da će imati pomoćnika – bila je spremna.

Ivan je čuo dobro ispričanu biblijsku priču, Sofija je naučila biblijsku lekciju. Lekcija je više od priče. Ona podrazumeva podučavanje, ali i primenu biblijske istine.

Šta je Biblijska istina?

Jerihon je bio prvi grad koji su Božiji ljudi osvojili u Hananu. Isus Navin je bio vođa, marširali su oko grada jednom dnevno i sedam puta sedmog dana. Ovo su sve istinite činjenice iz Biblije. U ovom pripovedanju takođe ima učenja ili doktrine. Ivan je mogao da nauči da je uvek najbolje da radimo stvari na Božiji način ili da Bog uvek pobeđuje.

Istina je obično izražena u sadašnjem vremenu pošto je isto onoliko istinita i sada koliko je bila u vreme biblijskog događaja. Glavni izuzeci ovde su činjenične i doktrinarne izjave vezane za Gospoda Isusa Hrista, poput „Gospod Isus je umro za grešnike“ ili „Isus Hristos je kušan, ali nikada nije zgrešio“.

Ono što sledi su biblijske istine koje jasno proizilaze iz biblijskih događaja:

- Stvaranje ljudi (1.Moj. 2): Bog je stvorio ljude da ga poznaju, vole i uživaju u Njemu.
- Agara (1.Moj. 16): Bog je svuda sve vreme.
- Prelazak Crvenog mora (2.Moj. 14): Bog ima pravo, moć i mudrost da čini šta god je po Njegovoj volji.
- Zakej (Luka 19,1-10): Gospod Isus traži i nalazi izgubljene ljude.
- Gospod Isus umiruje oluju (Marko 4,35-41): Gospod Isus ima kontrolu nad svakom situacijom.
- Samarićanka (Jovan 4): Gospod Isus prima sve ljude u Svoju porodicu.

Istina premošćuje vekove

Biblijska vremena su fascinantna, ali su veoma udaljena od običaja i života dece iz XXI veka. Međutim, ljudi i dalje imaju istu nadu, strahove, padove i potrebe. Bog koji je odlučno postupao u biblijsko vreme je i dalje isti i može ispuniti te ljudske potrebe i zadovoljiti ljudsko srce. Kada pomažemo deci da se poistovete sa potrebama srca likova iz Biblije i da uče o Bogu koji je i dalje isti, usmeravamo njihove umove na sadašnjost i budućnost. Manje je verovatno da će doći u fazu da odbace Bibliju zajedno sa ostalim dečijim knjigama.

Svaki biblijski događaj uči istini

Biblija je jedinstvena jer nam se kroz nju otkriva sam Bog. Dakle, On nam se otkriva kroz proroštva, mudrost, poeziju i *događaje*. „Događaji iz Biblije su jako važni. Oni su mnogo više od dobro ispričanih istorijskih događaja. Oni u sebi sadrže otkrivenje samog Boga, Njegovog karaktera i Njegove volje za ljude“ (Preach the Word, Denis Lane, str.33). Mora se reći da što više razumemo ostale delove Svetog pisma, to više razumemo događaje i obratno.

Deca treba da nauče biblijsku istinu

Dobro je da se deca upoznaju sa biblijskim događajima, ali saznanje da je Mojsije bio vođa Jevreja, da je Debora bila sudija u Izraelu, da je Savle sreo Gospoda Isusa na putu za Damask neće promeniti njihove živote. Ona moraju naučiti šta Bog radi i govori kroz te situacije. Istina je ta koja menja: istina je ta koja nas oslobađa (Jovan 8,32).

Ako želimo da evangeliziramo decu moramo ih podučavati istini. Pokušaj da se uradi nešto drugo nije prava evangelizacija. Ako želimo da postavimo čvrste temelje vere u životima deca i da budu spremna da se suoče sa surovim svetom, moramo ih podučavati istini. Ako želimo da naša deca imaju poseban, karakterističan pogled na svet, moraju da nauče biblijsku istinu.

Deca koju podučavate već imaju određen način razmišljanja, ona nisu prazan list papira na koji možete napisati poruku jevanđelja. Deca u kulturi postmoderne već su usvojila bar nešto od sledećeg:

- Ljudi su u srži dobri.
- Ja sam centar svog sveta.
- Ako se nešto čini ispravnim, onda je ispravno, ne postoje apsolutne vrednosti.
- Bog je onakav kakav ti želiš da On bude. Sve religije ili ni jedna, sve je to u redu.

Deca sa religioznom pozadinom će imati drugačiji način razmišljanja ili pogled na svet. Važno je da pokušamo razumeti njihov način razmišljanja jer će to uticati na to kako i šta ćete da ih podučavate. Samo biblijska istina može da se infiltrira u um i da preoblikuje način razmišljanja, ona će srušiti lažne ideje i zameniti ih biblijskim konceptima.

Nije stvar u tome da imamo kratak spisak istina koje odgovaraju deci. Mnoge, zapravo većina istina mogu da se predstavljaju deci na jednostavan način. To je kao da ih vodimo do okeana istina. U početku se bućkaju u plićaku, a zatim, postepeno odlaze u dubine. Ne možete ih odvesti do okeana a da ih onda tamo ograničite na mali bazen ograđen kamenjem.

„Zar nije sramota i užasan skandal, da se ona (deca) liše te Reči koju možda ponekad bolje razumeju od svojih starijih? Zašto im služiti dijete beznačajnih činjenica kada postoji veličanstvenost jevanđelja koju ona treba da razumeju i po kojoj treba da nauče da žive? (*Talks to the Children, William Still, str. 10*)

Četvrto poglavlje

Nalaženje istine

Jedan mladi student učio je odlomak iz Svetog pisma, mršteći se i uz česte uzdahe. Jedan od njegovih učitelja primetio je da mu ne ide. „U čemu je problem?“, ljubazno ga je upitao.

„Pokušavam da odlučim o čemu ovaj odlomak govori“, odgovorio je.

„Bolje otkrij nego da odlučuješ“, posavetovao ga je stariji čovek i nastavio dalje.

Kada pišete biblijsku lekciju, tajna je u tome da treba pronaći istinu koja je u biblijskom odlomku i izneti je u lekciji. Ne pokušavajte da uglavite istine u lekciju, već podučavajte ono što se već nalazi u odlomku. Pustite da Biblija govori, ne terajte je da govori. Upravo se to dogodilo u vreme Nemije: „I čitahu knjigu, zakon Božji, razgovetno i **razlagahu smisao**, te se razumevaše šta se čitaše.“ (Nemija 8,8 Naglasak dodao autor.)

Nađite istinu u odlomku

Proučavajte odlomak iz Svetog Pisma uz molitvu, tražite od Gospoda da vam pokaže o čemu govori. Od velike pomoći će vam biti ako postavljate pitanja dok proučavate.

Možda je sledeće pitanje od najveće pomoći:

- **Šta je Bog uradio u odlomku i šta nam to pokazuje o Njemu?**

Obratite pažnju na odgovor na drugi deo pitanja, to može biti glavna istina odlomka. Pošto je Biblija Božije otkrivenje sebe, možemo očekivati da nađemo odgovor na to pitanje. Takođe će nam pomoći da ispravimo sklonost da u centru podučavanja bude čovek, a ne Bog. Biće korisno da na levu stranu stranice napišete razvoj događaja, a da pored toga, sa desne strane, zapišete sve što ste naučili kada ste postavili ovo pitanje.

Evo primera kroz priču o Filipu i Etiopljaninu:

Uvod:

„Hajdemo odavde!“

Razvoj događaja:

1. Hrišćani su se razbežali zbog progonstva.	
2. Filip propoveda u Samariji.	Bog je spasio Samarićane – Bog spasava sve ljude, bez obzira ko su i šta su.
3. Bog šalje Filipa na jug.	Bog je dao Filipu jasna uputstva – Bog vodi Svoje sluge.
4. Filip sreće Etiopljanina.	Bog je planirao sastanak – Boga zanimaju pojedinci.
5. Filip objašnjava jevanđelje.	

Vrhunac:

6. Filip krsti Etiopljanina.	Bog je dao razumevanje i spasenje – Bog spasava.

Zaključak:

7. Duh odvodi Filipa u drugi grad da propoveda.	Bog je odveo Filipa – Bog šalje Svoje sluge gde su mu potrebni.
8. Etiopljanin se vraća u Afriku radostan. „Filipov odlazak u pustinju se isplatio!“	

Postoje druga pitanja koja vam mogu biti od pomoći da otkrijete istinu:

- **Da li postoji izjava duhovne istine u odlomku?**

Direktni citat iz Isaije 53 u događaju o Filipu je primer ovoga (Dela 8,32-33). Značaj ove izjave ne može se ignorisati dok podučavate, to može biti ključ za značenje čitavog odlomka. U događaju o

Zakeju, stih Luka 19,10: „jer je Sin čovečiji došao da potraži i spase ono što je propalo“ pruža objašnjenje čitave priče i mora biti objašnjen.

- **Šta mogu naučiti od glavnog lika?**

Možda glavni lik radi nešto što pruža poentu koju treba ispredavati u lekciji. Josif je ostao veran Bogu u teškim okolnostima, tako da možete da podučavate o tome kako i zašto je to moguće i za decu danas. Mnoge lekcije mogu biti naučene od Petra, Neemanove služavke, Davida kao pastira i kasnije cara, Tome i Marte. Kada se deca poistovete sa ljudima, lakše im je da uče od njih. U našim lekcijama možemo to da uradimo bez prenošenja osećanja jedinstvene odgovornosti na decu, kao ona što je bila na prorocima ili na Božijem pomazanom caru.

- **Da li drugi delovi Svetog pisma pojašnjavaju priču?**

Za izjavu Jovana Krstitelja: „Evo Božijeg jagnjeta koji odnosi grehe sveta“ potrebno je pogledati Stari zavet kako bi se razumela. Često pričana božićna priča mora se staviti u kontekst proroštva iz Starog zaveta kako bi se jasno istakao pravi značaj rođenja Gospoda Isusa. Jevrejima 11 pojašnjava zašto je Aveljeva žrtva bila prihvaćena i zašto su Mojsijevi roditelji sakrili Mojsija u korpi u Nilu.

Ne bi trebalo da nas iznenadi ako nas podučavanje iz Starog zaveta vodi ka Gospodu Isusu jer je ono puno tragova, pokazatelja i slika o Njemu.

- **Da li je priča pogodna ilustracija stiha koji se može naći u drugom delu Svetog pisma?**

Ponekad kada čitate događaj iz Biblije, neki drugi stih iz Svetog pisma vam padne na pamet. Dok čitate Danila, prvo poglavlje, priča o pouzdanju Danila i njegova tri prijatelja, može vam pasti na pamet Božija izjava u 1. Samuilovoj 2,30: „one ću poštovati koji mene poštuju“. Možete podučavati ovu istinu kroz događaj o Danilu i njegovim prijateljima.

Možda ćete se, dok čitate Dela 16 iznenaditi promenom života nekih veoma različitih osoba: Lidije, gatara – vračare i tamničara i shvatićete da oni ilustruju stih „ako je ko u Hristu – novo je stvorenje.“ (2.Kor. 5,17).

Možda dok budete čitali tekst Svetog pisma otkrijete upozorenje. U Jestiri, poglavlja 6 i 7, čitamo o veoma različitim likovima Mardoheju i Hamanu. U celoj knjizi se ne pominje Bog, ali ono što se desilo ovim ljudima ilustruje stih: „Bog se suprotstavlja oholima, a poniznima daje blagodat.“ (Jakov 4,6) koji je delom upozorenje, a delom obećanje.

Naravno, učitelj koji dobro poznaje Božiju reč lakše će videti biblijske priče kao pogodne ilustracije biblijskih stihova, bilo da je u pitanju obećanje, princip ili upozorenje.

Kada proučavate odlomak iz Biblije koristeći ova pitanja kao vodič, možete naći nekoliko ili mnogo istina. Kada se vratite odlomku koji dobro poznajete, možete otkriti istinu koju nikada ranije niste videli. To je bogatstvo i veličanstvenost Svetog pisma! Mudro je proveriti ono što ste pronašli pomoću pouzdanih biblijskih komentara jer i najiskusniji učitelji mogu da promaše poentu.

Uzimajući sve mogućnosti u obzir, kratki pregled priče o Filipu može postati vrlo iscrpan!

Uvod: „Hajdemo odavde.“

Razvoj događaja:

1. Hrišćani su se razbežali zbog progonstva.	Slediti Gospoda Isusa košta.
2. Filip propoveda u Samariji.	Bog spasava razne vrste ljudi.
3. Gospod šalje Filipa na jug.	Bog vodi Svoje sluge; Važnost poslušnosti.
4. Filip sreće Etiopljanina.	Boga zanimaju pojedinci.
5. Filip objašnjava jevanđelje.	Objasniti Isaija 53,7

Vrhunac:

6. Filip krsti Etiopljanina.	Bog spasava; značaj krštenja.

Zaključak:

7. Duh odvodi Filipa u drugi grad.	Bog šalje Svoje sluge gde su mu potrebni.
8. Etiopljanin se vraća u Afriku radostan.	Gospod Isus daje radost.

„Filipova poseta pustinji se isplatila.“

Postoji *moгуćnost* da spomenete sve ove istine, ali na taj način ne bi ste ih podučavali, već bi samo bombardovali dečije umove. Podučavanje podrazumeva mnogo više od pričanja ili govorenja.

Postoji pet nivoa učenja:

1. **Mehaničko učenje ili učenje napamet.** Učenik može ponoviti nešto iz sećanja bez razmišljanja o tome šta to znači. Dete može izrecitovati stih, frazu ili biblijsku činjenicu poput papagaja, bez ikakvih dokaza da je to razumelo.
2. **Nivo prepoznavanja.** Učenik razume reči i značenje. Između više ponuđenih odgovora, može da izabere tačan odgovor.
3. **Nivo preformulisanja.** Učenik može objasniti svojim rečima ono što je ispredavano i može ga povezati sa drugim biblijskim konceptima koje je naučio.
4. **Nivo uspostavljanja odnosa.** Učenik razume kako se ono što je ispredavano odnosi na njegov život.
5. **Nivo realizacije – ostvarenja.** Učenik primenjuje naučeno u svom životu.
(*Prema Creative Bible Teaching, Lorensa Ričardsa (Lawrence Richards)*)

Ako uključimo previše istina, deca neće dostići ni prvi nivo. Moramo poštovati proces učenja i ciljati da istinski podučavamo.

Izaberite jednu istinu

Utvrđite koja je istina dominantna ili **centralna istina** u odlomku, jer obično je to ona koju podučavate. Bolje je podučavati jednu istinu detaljno nego pomenuti mnoštvo istina. U nekim biblijskim tekstovima istina se može videti više puta.

U lekciji o Filipu, istina da „Bog želi da svako čuje jevanđelje“ može se podučavati kroz celu lekciju. Ta istina je očigledna više puta u tekstu: u Samariji Bog radi među ljudima za koje je malo verovatno da će prihvatiti istinu, Bog je uredio sastanak sa Etiopljaninom, Bog je poslao Filipa na druga mesta da propoveda, Bog je poslao novog obraćenika u Etiopiju.

U događaju o Iliji koji beži od kraljice Jezavelje (1.Car. 19), Božije strpljenje je očigledno više puta u odnosu sa prorokom, tako da možete podučavati „Bog je strpljiv“.

U nekim pričama, istina se otkriva postepeno i potpuno je očigledna blizu kraja. Primer toga vidimo u događaju o Lazarevom vaskrsenju sa centralnom istinom da je „Gospod Isus moćniji od smrti“.

Kada postoji nekoliko mogućnosti, razmotrite potrebe dece kroz molitvu. Ako grupa koju ćete podučavati zna malo o Bibliji, izaberite da podučavate najosnovnije istine. Ako su deca dobro podučavana, dobro poznaju Bibliju, nadograđujte znanje koje već imaju.

Rezimirajte (sažmite) istinu

Formulišite jednostavnu, potpunu, sažetu i tačnu rečenicu koja sažima istinu koju planirate da podučavate kroz lekciju. Treba da bude jednostavna, izrečena jezikom koje dete razume. Vrlo je verovatno da ćete koristiti ovu rečenicu dok podučavate pa je tako rečenica „Bog zna sve“ mnogo bolja od rečenice „Bog je sveznajući“. Najbolje je da izbegnete dugu, preopširnu rečenicu koja sažima istinu. Pokušajte da je osmisлите tako da je dovoljno kratka da lako pamtі.

Korišćenjem pune rečenice, postavljate parametre vezane za ono što želite da podučavate: „Sveti Duh“ je veoma generalna tema i nije rečenica. „Sveti Duh živi u svakom hrišćaninu“ bi bio mnogo precizniji sažetak.

Kada koristite reč „ti“ u sažetku, proverite da li ono što govorite važi za celu grupu. „Bog te je stvorio“ ili „Bog zna sve o tebi“ je istina koja važi za sve, ali „Bog je tvoj pastir“ nije istina koja važi za sve, to je privilegija Božije dece.

Kada rezimirate centralnu istinu, otkrićete da skoro uvek pada pod neku od sledećih kategorija:

- **Doktrina koju treba verovati:**
„Bog želi da svi čuju jevanđelje“ u lekciji o Filipu i Etiopljaninu
„Bog je strpljiv“ u lekciji o Iliji koji beži od Jezavelje (2.Sam. 19)
„Gospod Isus je moćniji od smrti“ u događaju o vaskrsenju Lazara (Jovan 11,1-44)
Otkrićete da iz ove kategorije podučavate više istina nego iz bilo koje druge.
- **Obećanje na koje se možemo pozvati**
„Bog obećava da će spasiti svakoga ko poveruje u Gospoda Isusa.“ u lekciji o čuvaru zatvora u Filipima (Dela 16).
„Bog obećava da će se sve završiti na najbolji mogući način za one koji Ga vole.“ u lekciji o ponovnom okupljanju Josifove porodice u Egiptu (1.Moj. 45 i 46)
- **Zapovest kojoj treba biti poslušana**
„Slušaj i budi poslušan Božijoj reči.“ u priči o mudrom i ludom graditelju (Mateja 7,24-27).
„Gospod Isus još uvek govori: 'Pođi za mnom!'“ u lekciji u kojoj poziva učenika (Luka 5,1-11).
- **Primer koji treba slediti:**
„Drži Boga za reč, kao što je i Avram.“ (1.Moj. 12,1-9)
„Kada ti Bog govori slušaj, kao što je i Samuilo.“ (1.Sam. 3)
- **Upozorenje na koje treba obratiti pažnju**
„Nije mudro sa ponosom praviti planove koji izostavljaju Boga“ u lekciji o Vavilonskoj kuli (1.Moj. 11)
„Loše društvo kvari dobru ličnost“ u lekciji o Samsonu. (Sudije 16)

Na vrhu svog kratkog pregleda lekcije napišite rečenicu koja je rezimira – centralnu istinu. Cilj vaše lekcije je da podučavate i primenite tu centralnu istinu. Osnovni princip podučavanja je da svaka lekcija ima cilj koji je poseban i koji se može dostići. To što ćete imati taj cilj na umu držaće vas usredsređenim i pomoći će vam da ne „odlutate“ tokom lekcije.

Prilagodite kratki pregled

U svetlu centralne istine možete odlučiti da uključite dodatni događaj iz biblijskog odlomka zato što vam može pomoći da podučavate centralnu istinu. Možete odlučiti da koristite uvod koji je povezan ne sa pričom već sa istinom koju ćete podučavati.

Peto poglavlje

Odabir i planiranje

Odabir lekcije za određenu situaciju nije samo „srećan pogodak“, ne radi se o tome da prilagodimo bilo koju lekciju svakoj situaciji. Postoje određeni principi koje treba uzeti u obzir:

Na nama je dvostruka odgovornost: da govorimo jevanđelje i da podučavamo decu koja veruju

Postoje osnovni elementi jevanđelja koje bi trebalo da znamo, o kojima bi trebalo da brinemo, kojih se treba pridržavati i koje treba da prenosimo. Pavlovo svedočanstvo starešinama u Efesu bilo je: „jer se nisam ustručavao da vam objavim svu odluku Božiju“ (Dela 20,27), nije propustio ništa što je neophodno. Timoteju je „povereno dobro“ koje je trebao da čuva (2.Tim. 1,13-14).

Moramo razumeti i definisati osnovne istine jevanđelja:

- Bog se objavio kroz Bibliju, Svoju reč.
- Bog je Stvoritelj, vladar i poseduje sve.
- Bog je stvorio ljude na Svoju sliku i za Svoju slavu.
- Bog je svet i kazniće svaki greh.
- Svi ljudi su grešni.
- Bog voli grešnike i dobar je prema njima.
- Gospod Isus je Božiji jedini Sin, On je Bog i čovek.
- Bog je kaznio Gospoda Isusa za grehe ljudi, podigao ga iz mrtvih i uzvisio na nebo.
- Bog nudi besplatni dar spasenja svima koji se pokaju i poveruju u Gospoda Isusa.
- Svi koji veruju u Gospoda Isusa će, uz pomoć Svetog Duha, živeti da Njemu udovolje.

Ne smemo promeniti jevanđelje pod izgovorom da ga pojednostavimo. „Izbegavaj stereotipan ili unapred programiran pristup koji često „osakati“ jevanđelje, umanjuje zahteve jevanđelja ili u potpunosti izostavlja ključne aspekte jevanđelja“. (Džon Mekartur (*John McArthur*))

Kada u grupi imamo decu koja nisu spasena, na nama je odgovornost da ih evangeliziramo. Ako već duže vreme dolaze na sastanke, njihovo znanje jevanđelja bi trebalo da se produbi.

Jevanđelje će ojačati veru i sigurnost kod dece koja veruju, ali njima je takođe neophodan širi spektar podučavanja. Njima je potrebna pomoć u tome kako da se nose sa iskušenjima, šta da rade kada greše, koja je služba Svetog Duha u njihovim životima, kako da svedoče, Božije osobine, podučavanje o crkvi i mnogim drugim stvarima. Kroz biblijsko podučavanje moramo im pomoći da „rastu u blagodat i poznanju Gospoda našega i Spasitelja Isusa Hrista“ (2.Pet. 3,18).

Moramo sejati da bi došlo do žetve

Božija reč je seme koje se mora sejati. Kao i u svakodnevnom životu, seme se mora velikodušno i pažljivo sejati. Ni jedan zemljoradnik ne može da očekuje veliku žetvu ako seje oskudno i lakomisleno. Isto tako, pri evangelizaciji dece, sejemo mnogo semenja, sejemo pažljivo i temeljito i čekamo žetvu. Ako želite da deca imaju jaku, nesalomljivu veru, sejte jevanđelje. Tako radi Bog, Božija Reč koje se dobro podučava dovodi do sledećeg: „I tako vera biva od propovedi, a propoved od reči Božije.“ (Rimljanima 10,17). Bog je suveren i ponekad spasava tamo gde je bilo malo ili nimalo sejanja, ali to nas ne oslobađa odgovornosti da nastavimo da sejemo. Kada okupite grupu dece do kojih jevanđelje još nije došlo, bez znanja o Bibliji, i održite za njih program u trajanju od jednog sata, vi sejete Božiju reč. Međutim, ne očekujte da ćete videti mnoga obraćenja istog momenta. Biće tu potrebno još sejanja. Naravno, Bog može učiniti neočekivano, ali kada u Svetom pismu čitamo o podučavanju dece, daje se naglasak na temeljitost (npr. 5.Moj. 6,6-7 i Psalm 78). Žetva istinitih obraćenja je nešto što vredi čekati.

Moramo se prilagoditi raznim situacijama

Grupa neverne dece na jednokratnom klubu na otvorenom, posebna crkvena služba za decu evanđeoske crkve, jedna nedelja evangelizacionih aktivnosti sa decom na plaži, nedeljni evangelizacioni sastanci u komšiluku – sve su to veoma različite mogućnosti evangelizacije. Jedna lekcija se ne uklapa u sve to. Morate da izaberete ono što je najbolje za svaku situaciju.

Jednokratni klub na otvorenom nije idealna situacija za podučavanje, ali je mogućnost koju Bog pruža. Oskudno sejanje je bolje nego nikakvo. Izaberite lekciju koja jednostavno i jasno predstavlja jevanđelje, ne zahteva prethodno znanje i ne nadograđuje se na već postojeće znanje. Očigledno je da nećete moći da podučavate svih 10 istina koje su navedene – izaberite lekciju koja je u podučavanju, celina za sebe i sadrži podučavanje kao što su:

- **Naša potreba u svetlu toga, ko je Bog**

Odlomak iz Biblije će odrediti kako je potreba objašnjena. Na primer, u lekciji o bludnom sinu biće objašnjena kroz ideju „ići sopstvenim putem“, dok će u lekciji o Vartimeju biti objašnjena kroz slepilo ili mrak.

Važno je da deca uvide ozbiljnost problema. Taj problem ima ogromne posledice po naš život sada i u budućnosti. Ne možete predstaviti sve posledice u svakoj lekciji, ali naglasite ono čemu svaka lekcija vodi prirodnim tokom. Moramo verno i sa nežnošću da upozoravamo decu na činjenicu da će Bog kazniti greh.

Kada objašnjavamo kako se potreba pokazuje u životu deteta, od velike je pomoći da budemo konkretni – određeni. Kako će dete prepoznati da ide svojim vlastitim putem ili da je u mraku. Često je potrebno da vaš primer povežete sa Božijim zakonom ili Božijim osobinama, zato što deca često imaju razloge tipične ljudima, zbog čega vide neke stvari kao pogrešne. Ovo moramo izbalansirati sa podučavanjem o tome da smo mi grešnici ne samo zbog onoga što radimo, već i zbog toga ko smo – ovo objašnjava zašto je neophodna radikalna, unutrašnja promena.

- **Božije spasenje kroz Gospoda Isusa Hrista**

Podučavajte što je moguće više o ličnosti i delu Gospoda Isusa Hrista. Objasnite zašto je On jedinstven. Kada podučavate o smrti Gospoda Isusa Hrista, izbegavajte preveliki naglasak na fizičku bol i patnju. Od ključnog je značaja da deca znaju da je sva Njegova patnja bila radi nas, ali najgori deo toga je bio kada je Bog prebacio naše grehove na Njega i kaznio ga. Vrlo je lako da deca shvate da je Bog hteo da kazni sve nas, a Gospod Isus je došao radi spasenja. Podučavajte o tome da je Bog planirao spasenje, a da je zbog ljubavi prema svom Ocu i nama, Gospod Isus došao na zemlju da ispuni taj plan.

Isus mora biti Spasitelj i Gospod pre nego što je Prijatelj. Reči Spasitelj i Prijatelj ne znače isto, nisu sinonimi.

Vrlo je važno da deca znaju da je Gospod Isus živ i da je Car svega. Što su svesniji Njegovog veličanstva, to će im više imati smisla i to da kao njihov Spasitelj, On je i njihov Car.

Različite lekcije podučavaju različite koncepte spasenja – spasen, nađen, promena carstva, ponovo rođen, očišćen, oprostjenje, usvajanje, opravdanje. Pronađite koncept u vašem biblijskom tekstu i pridržavajte ga se.

- **Kako spasenje može biti tvoje**

„Sve što treba da uradiš je da se pomoliš“ je tačno na neki način, ali takođe i zavaravanje. Utvrdite koja reč se najbolje uklapa u lekciju i objasnite je jasno i tačno. To može biti veruj, dođi, primi, pokaj se, prizovi ili neka druga reč. Naglasite, jasno i glasno im dajte do znanja da deca moraju odgovoriti Bogu u svojim srcima, da ona ne odgovaraju vama. Kao osnovni deo primene jevanđelja morate objasniti kako da poveruju Gospodu Isusu, to je bolje nego da kažete: „Ako želiš doći Gospodu Isusu, dođi od mene i ja ću ti reći kako to možeš uraditi“.

Kada se jevanđelje podučava i kada objašnjavate kako da ga primene u svom životu, deci će biti korisno da znaju da ste im na raspolaganju za pitanja koja imaju o tome šta ste podučavali. Vodite računa o tome da ne dovedete decu u zabunu da pomisle da moraju razgovarati sa svojim učiteljem kako bi bila spasena.

Ne možete razviti centralnu istinu u kompletnu poruku jevanđelja kroz svaki biblijski događaj, ali neki to sami čine:

- Noje – CI: Možeš biti spasen Božije kazne.
- Četiri prijatelja koja dovode paralizovanog čoveka Gospodu Isusu – CI: Gospod Isus ima moć da oprostí sve tvoje grehe.
- Pavlovo obraćenje – CI: Gospod Isus Hristos te može načiniti novom osobom.
- Kain i Avelj – CI: Moraš doći Bogu na Njegov način.
- Smrt Gospoda Isusa – CI: Gospod Isus je bio veliki Božiji plan spasenja.

U razvoju i primeni svake od ovih centralnih istina, potreba dece, Božiji odgovor kroz Gospoda Isusa Hrista i kako prisvojiti spasenje biće jasni i jednostavni.

Kao alternativu, možete upotrebiti prezentaciju jevanđelja koja nije biblijska priča, poput Knjige bez reči. Možete podučavati o otkupljenju, opravdanju i ponovnom rođenju. (Pogledati poglavlje 11.)

Ako imate mogućnost da govorite deci koja dosta znaju o Bibliji, obično nećete izabrati poznati biblijski događaj. Bolje je da podučavate lekciju koja će im održati pažnju i koja će uključiti primenu za spasenu decu, kao i poruku jevanđelja. Ponekad u ovim okolnostima Gospod iskoristi gostujućeg predavača da „uvuče u mrežu“ i dete, čije je srce dobro pripremljeno kroz redovno i verno podučavanje u crkvi, poveruje u Spasitelja.

Kada imate mogućnost da evangelizirate pet dana za redom, verovatno ćete odabrati lekcije koje imaju zajedničku temu. Svaka lekcija je samostalna kao poruka jevanđelja, ali svakog dana možete istaći jedan aspekt jevanđelja i usredsrediti se na to da ga podučavate detaljnije. Vaš cilj je da do kraja tih pet dana većina dece *zaista nauči* neke osnovne istine jevanđelja.

Na primer:

Priče koje je pričao Gospod Isus

- Izgubljena ovca – CI: Gospod Isus je dobar pastir.
- Priča o svadbi – CI: Moraš da imaš Gospoda Isusa da bi ti Bog poželeo dobrodošlicu.
- Sakriveno blago – CI: Božije carstvo je vrednije od svega ostalog.
- Bludni sin – CI: Bog prima sve koji mu se vrate.
- Dve molitve – CI: Bog može popraviti grešnike.

Znakovi na putu (Saobraćajni znakovi)

- Zabranjen ulaz Adam i Eva su sagrešili – CI: Greh ne može da bude tamo gde je Bog.
- Jednosmerna ulica Pashalno jagnje – CI: Samo krv Božijeg jagnjeta može da te sačuva.
- Prvenstvo prolaza Petar sledi Gospoda Isusa – CI: Slediti Gospoda Isusa znači da je On glavni.
- Stop Savlovo obraćenje – CI: Ne možeš ignorisati Božijeg Sina.
- Upozorenje Mladi bogataš – CI: Ako odbaciš Gospoda Isusa, nećeš imati večni život.

Podučavanje dece na nedeljnom nivou je najbolja mogućnost. Možete planirati svoj program tako da se deca nauče osnovama jevanđelja i dobiju dobar pregled Biblije. *Tokom vremena, dečije znanje bi trebalo da se proširi i produbi.* Možete odlučiti da posvetite devet nedelja podučavanju o osnovnim istinama o kojima je bilo reči na početku poglavlja, a da zatim podučavate nekoliko lekcija o nekom liku iz Biblije. Kako nedelje prolaze, deca uče centralne istine. Ponekad ćete naići na lekciju u kojoj se centralna istina razvija u veoma jasnu prezentaciju jevanđelju i podučavate je kao takvu. Međutim,

ne treba da imate osećaj da morate da podučavate čitavo jevanđelje kao i centralnu istinu u jednoj lekciji. Podučavajte o onome čega ima u lekciji i verujte Gospodu da će On pružiti mogućnosti za dalje učenje. Ne zaboravite, što je lekcija prenatrpanija, to će deca manje naučiti.

Ako se centralna istina može primeniti samo na spasenu decu, ne mislite da nespasena neće imati korist od nje. Bog može iskoristiti situaciju tako da nespasena deca mogu uvideti privilegije i odgovornosti koje proizilaze iz sleđenja Gospoda Isusa. Ako je centralna istina pre svega istina jevanđelja, spasena deca će biti na dobitku – „Jevanđelje nije nešto što usavršimo jednom i prođemo, već je to odgovor na svaki problem na koji naiđemo“ (*Džon Mekartur (John McArthur)*). Naravno, prezentacije jevanđelja ne bi trebalo da budu plitke i predvidljive tako da deca imaju osećaj da su već sve nekada čuli i da im postane dosadno – to bi bila medveđa usluga za najveću priču koja je ikada ispričana!

Neki učitelji mogu planirati program i potražiti pomagala kao i vizuelna sredstva za svaku lekciju, ali većini učitelja je lakše da koriste već pripremljeni program. Vodite računa o tome da program koji koristite bude izgrađen na ubeđenju da je deci potrebno jevanđelje i Biblija mora biti u centru podučavanja.

Razvijajte sposobnost prilagođavanja dok podučavate

Lekcija nije govor koji morate održati onako kako je napisan bez obzira na sve. Kada postavljate pitanja, slušajte odgovore koji će vam pokazati da li su deca razumela ili ne, i odgovorite shodno tome. U sred lekcije dete može postaviti pitanje koje dovodi u pažnju problema koji nije u vašem planu lekcije, ali ako odgovorite svi će od toga imati korist.

Možda isplanirate aktivnost u stilu petodnevnog kluba i prvog dana podučavate vrlo jednostavnu lekciju jevanđelja, ali shvatite da deci nije dala nikakvog smisla jer ona nemaju saznanje da Bog postoji. U tom slučaju se morate prilagoditi i drugog dana podučavati da Bog postoji i narednih dana graditi na tom podučavanju.

Deca iz gradskih četvrti mogu imati kratak raspon pažnje i očigledno je da ćete izgubiti njihovu pažnju ako vam lekcija traje uobičajenih 16 minuta! Na licu mesta ćete morati da pojednostavite priču i istinu. Ovakva sposobnost prilagođavanja dolazi kroz molitvu i iskustvo.

Šesto poglavlje

Podučavanje centralne istine

Znajte je

„Ako počneš u magli, ostavićeš svoje ljude u mraku.“ (Dž. Č. Rajl (*J. C. Ryle*)). Učitelj ne može adekvatno podučavati nešto što i sam ne razume. Važno je da znate više o istini od onoga što planirate da podučavate. Tako ćete moći da odgovorite na pitanja i da se osećate lagodno u temi. Dubina poznavanja biblijskih istina vodi ka raznovrsnosti u lekcijama i izbeći ćete „jednolikosti“ pri podučavanju. Vi sami, kao učitelji, bićete blagosloveni preko svih mera kako budete produbljavali svoje znanje biblijskih istina.

Odvojite vreme da shvatite centralnu istinu. Postavljajte pitanja i nađite odgovore iz Biblije. Ako podučavate lekciju o fariseju i cariniku (Luka 18,10-15), najosnovnije je da razumete šta znači „opravdan“. Često je neophodno da se pogledaju ostali odlomci iz Svetog pisma kako bi se razumela centralna istina. Istina ne samo da treba biti jasna vašem umu, već treba da prožme vaše srce tako da kada podučavate, to dolazi iz srca koje je već dotaknuto porukom.

Pojednostavite je i objasnite

Nije dovoljno ponavljati rečenicu koja sumira priču – istina mora biti detaljno objašnjena i pojednostavljena. Ako je centralna istina „Bog je svet“, biće neophodno objasniti šta znači „svet“. Ako je centralna istina „Svi smo rođeni kao grešnici“, biće neophodno objasniti zašto je to tako, kako se to vidi u našim životima i radikalni odgovor na problem.

Možda će biti od pomoći da postavljate pitanja o centralnoj istini. Odgovori koje dobijete postaće objašnjenje istine dok podučavate lekciju. Ako je centralna istina „Gospod Isus je ustao iz mrtvih“, postavljajte pitanja poput: Šta znači „ustati iz mrtvih“? Kako znamo da je ustao? Zašto je ustao? Šta to pokazuje o Njemu? Ne morate uključiti svaki odgovor, ali će vam svakako pomoći da vidite sve aspekte istine koju treba objasniti.

Ako je centralna istina upozorenje, zapovest – naredba ili primer, to je izjava u obliku odgovora pre nego doktrine. Kako bi objasnili ovu vrstu istine, uključićete je u lekciju. Ako podučavate lekciju sa centralnom istinom koja glasi „Gospod Isus još i danas govori 'Pođi za mnom!'“, objasnićete odakle dolazi ovakav autoritet za tako nešto, kako to poziva i šta znači slediti ga. Ako podučavate lekciju o Avramu sa centralnom istinom „Drži Boga za reč kao što je Avram“, morate objasniti zašto se Bogu može verovati, što pruža razlog zašto možemo Boga držati za reč. Morate objasniti kako znamo šta nam Bog govori, a zatim objasnite kakav je odgovor na to da ga držimo za reč.

Dok objašnjavate istinu, deci će značiti ako možete da je objasnite kroz neko njihovo iskustvo. Dok podučavate da je Bog svuda, pitajte ih o mestima gde svakodnevno idu i pokažite da je Bog na svakom tom mestu. Dok objašnjavate da smo svi rođeni kao grešnici, istaknite to da u školi učimo da pišemo, brojimo, ali da ne postoji predmet koji nas uči da budemo nevaljali ili da lažemo. Sve to radimo bez nekog učenja. Zašto?

Naravno, ako je centralna istina sastavni deo biblijskog pripovedanja, sam tok priče će objasniti istinu. Često će biti neophodno uvesti i ostale istine kako bi se objasnila centralna istina. Ovo je uobičajena praksa koju koriste biblijski učitelji. U lekciji o Kainu i Avelju, možete podučavati o tom da „Bogu moraš doći na Njegov način“. Tu bi bilo potrebno pogledati Novi zavet kako bi se adekvatno objasnilo koji je to Božiji način. Dobro je koristiti citate iz Biblije kako bi se objasnila istina i kako bi objašnjenje dobilo na značaju i autentičnosti.

Nećete podučavati sve što znate. Držite se jednostavnih objašnjenja. Ne zaboravite da jednostavno i prosto nije isto. Izazov je u tome da uzmete ono što ste naučili o određenoj istini i da to prevedete na dečiji jezik. Kao i sa bilo kojim prevodom, izazov leži u tome da prevod bude tačan. Moguće je izlažirati nešto u pokušaju da se pojednostavi. Cilj je da se ispriča istina rečima koje se ne mogu

pogrešno shvatiti. Mnogi koncepti neće biti poznati deci, tako da je izazov u tome da podučavate kroz reči i ideje koje su poznate deci.

Morate imati na umu odakle ta deca dolaze, pokušajte da mislite kao ona i slušajte svoja objašnjenja iz njihovog ugla. Način razmišljanja dece u postmodernoj kulturi se mnogo razlikuje od načina razmišljanja dece koja dolaze iz religiozne porodice. Želite da ih podučavate tako da zaista promisle o lekciji.

Vrlo je lako upasti u zamku korišćenja reči iz Biblije koje su nama poznate, ali deci predstavljaju „strani“ jezik. Čak i kada nam deca ponavljaju te reči, ne znači da ih razumeju. Mogu ih prosto samo recitovati. Svakako koristite reči iz Biblije poput „spasenje“, „večni život“, i „vera“, ali objasnite ih na jednostavan način. „Večni život“ može biti objašnjen kao „poznavanje Boga i pripadanje Bogu zauvek“. „Spasenje“ se može objasniti kao oslobođenje – Gospod Isus te može osloboditi iz zagrljaja greha i može nas spasiti kazne koju zaslužujemo. Čak i reč „greh“ iziskuje objašnjenje! Važno je da deca nauče koncepte i shvate da je korisno znati te reči kada sama čitaju Bibliju.

Uključite je u kratki pregled

Napišite centralnu istinu (CI) na vrhu vašeg kratkog pregleda. Zapišite razvoj događaja na levoj strani papira, na desnoj napišite CI tamo gde planirate da podučavate o nekom aspektu centralne istine. Napišite je nasuprot događaja gde se sama javlja u odlomku i naznačite aspekt istine koji planirate da podučavate. Obično ćete označiti centralnu istinu tri ili četiri puta u kratkom pregledu.

Centralna istina: Bog želi da svi ljudi čuju za Gospoda Isusa.

Uvod:

„Hajdemo odavde“

Razvoj događaja:

1. Hrišćani su se razbežali zbog progonstva.	CI Božija namera da širi jevanđelje.
2. Filip propoveda u Samariji.	CI Svi znači svi.
3. Gospod šalje Filipa na jug.	
4. Filip sreće Etiopljanina.	CI Ne samo mnoštvo, pojedinci, ti.
5. Filip objašnjava jevanđelje.	CI Objasnite jevanđelje.

Vrhunac:

6. Filip krsti Etiopljanina.	CI Razlog zašto Bog hoće da svi čuju.

Zaključak:

7. Duh odvodi Filipa u drugi grad.	
8. Etiopljanin se vraća u Afriku radostan.	CI Ukratko ponoviti.
- „Filipova poseta pustinji se isplatila.“

Prikažite kroz ilustraciju

Centralna istina ili njeni aspekti su često apstraktni koncepti koje deca teško razumeju. Moramo ih staviti u konkretne pojmove. Ilustracije su u tom slučaju od velike pomoći. Često je sam biblijski događaj ilustracija centralne istine, ali dok raščlanjujete istinu, možda ćete morati da upotrebite ilustraciju kako bi pomogli deci da razumeju neki njen aspekt.

Ilustracija može biti primer iz prirode, događaj iz svakodnevnog života, biografija ili istorija. Biblija obiluje ilustracijama: „kao što se otac sažali na dete, tako se i Bog sažali na one koji ga se plaše“, „oni koji čekaju Gospoda uzleteće sa krilima poput orlova“, Božija reč je kao čekić, mač, vatra; vernici su kao so zemlje i svetlost sveta. Gospod Isus je koristio parabole (usporedbe) – priče, što su zapravo ilustracije. Svrha ilustracije je da prosvetli ili osvetli. Kada ih koristimo treba da se zapitamo: „Da li one razjašnjavaju ono što želim da objasnim?“ Treba da postoji vrlo jasna povezanost između ilustracije i vaše poente.

Ilustracija treba da bude pogodna za starosnu grupu koju podučavate. Ne treba da bude previše duga inače će se u dečijim glavama pomešati sa događajem iz Biblije. Izbegavajte da koristite previše ilustracija u jednoj lekciji.

Podučavanje centralne istine treba biti isto onoliko živahno kao i pripovedanje. Kako napreduje priča, tako se objašnjava i istina. Poput razvoja događaja, treba da postoji i razvoj u objašnjavanju centralne istine tokom lekcije.

Uključite je u lekciju

Ako ispričate živahnu biblijsku priču i na kraju kažete: „Ono što možemo naučiti iz ove priče je...“, deca će se isključiti jer je zanimljivi deo završen i počinje propoved! Bolje je da se podučavanje istine isprepliće sa biblijskim događajem i da se istina podučava u kratkim segmentima kako priča napreduje. Iskoristite rečenicu za povezivanje da pređete na istinu, objasnite deo, a zatim se pomoću rečenice za povezivanje vratite u biblijski događaj. Rečenica koja povezuje priču – biblijski događaj i istinu može biti poređenje, uzvik ili pitanje.

Na primer:

„Mladić je bio vrlo srećan što napušta dom. Jedva je čekao da radi ono što poželi. „Sam ću upravljati svojim životom“, pomislio je. *Baš kao i on, i ti i ja volimo da radimo stvari na naš način.* Volimo da smo glavni. Evo kako to piše u Bibliji: „Svaki od nas se okrenuo svojim putem“. U ovoj sobi je sada 19 ljudi, koliko vas je krenulo svojim putem? *Dakle mi smo kao ovaj sin koji je žurio da napusti kuću...*“

„Zakej je bio zapanjen što je Gospod Isus znao njegovo ime. *Kako to da je Gospod Isus znao njegovo ime?* (Deca daju predloge.) On je znao njegovo ime zato što je Božiji Sin. Bog zna sve, Gospod Isus zna sve. Zna sve o prošlosti, o svemu onome što se dešava u svim zemljama sada, zna sve o budućnosti. Niko mu ne može reći nešto što On već ne zna. Zna sve male i sve velike stvari. *Zna tvoje ime kao što je znao Zakejevo*“.

„Čuvar zatvora u Filipima je oprao Pavlove i Siline rane, odveo ih je svojoj kući i dao im hrane. *Kakva promena! Bog i dalje menja ljude iznutra.* Ako majmun obuče kožu lava i riče kao lav, da li će biti lav? Ne! Pravi lavovi su oni koji su rođeni kao takvi. Ako želiš da budeš u Božijoj porodici, to se neće desiti samo zato što radiš neke hrišćanske stvari kao što je molitva ili odlazak u crkvu. Bog te mora promeniti iznutra kako bi bio nova osoba. U Bibliji čitamo da možeš postati „novo stvorenje; staro je prošlo, vidi, postalo je novo“. Svako ko veruje u Gospoda Isusa je novo stvorenje. *Ovo objašnjava zašto je tamničar bio drugačiji...*“

Učitelji nekada brinu da ovakav pristup uništava deci priču. Da, prekida priču, ali je prekid teško uočiti ako istina zaista proizilazi iz tog dela priče i ako prekid nije dug. Važno je zapamtiti da naš zadatak nije da samo pričamo priče, već da podučavamo dobro usklađene lekcije.

Ako, tokom lekcije, uključite aspekte centralne istine tri ili četiri puta, ponavljaćete centralnu istinu kroz lekciju. Možete, a i ne morate, koristiti iste fraze – mlađa deca vole da ponavljaju sažete rečenice sa vama. Ovo ponavljanje je osnova u podučavanju. Mnoge istine se stalno ponavljaju kroz Sveto pismo – naš Stvoritelj zna način kako mi učimo!

Predstavite je uz pomoć vizuelnih pomagala

Verovatno je da ćete koristiti vizuelna sredstva za podučavanje biblijskog događaja, ali isto tako je važno da ih koristite i za centralnu istinu. To može biti nešto sasvim jednostavno poput centralne istine koja je napisana na listu papira koji ćete pokazivati tokom učenja. Ovo će, sa druge strane, postati monotono i neće imati efekta ako to radite u svakoj lekciji. Pokušajte da budete što kreativniji. Možete, npr. prikazati ključne reči dok ih izgovarate u vezi sa istinom ili možete koristiti simbole. Možete prikazati pitanje koje ima veze sa centralnom istinom i dok podučavate prikažite i vizualizovani odgovor. Možete da upotrebite neki predmet koji ima veze sa centralnom istinom. Na primer, možete imati neki poklon i iz njega izvlačiti ključne reči o večnom životu.

Generalno, dobro je podučavati malo, ali dobro. Međutim, biće trenutaka kada ćete odstupiti od toga. Možete imati lekciju koja će pokazati nekoliko istina koje ste nedavno podučavali.

Ponekad ćete videti istinu koja nije centralna istina lekcije, ali mislite da je važna za vašu grupu, tako da ćete je pomenuti. Ponekad nailazimo na lekcije u kojima nam je teško da nađemo dominantnu istinu, tako da uključimo dve ili tri i podučavamo ih ali ne tako detaljno. Ovi principi su dobri, ali ne bi trebalo da su jedini pošto ima mesta za slobodu i vođstvo Svetog Duha.

Sedmo poglavlje

Primena istine

Desetogodišnjaci su se isteturali iz nedeljne škole konačno slobodni. Evo kako je izgledao njihov razgovor:

„To je bila šesta lekcija o tome kakav je Bog. Mislim da smo to do sada naučili“.

„Učitelj Bane je tako uzbuđen oko cele te priče. Mora da mi nešto promiče“.

„Dobro, Bog je svuda sve vreme...“

„Misliš, sveprisutan“.

„Dobro, pametnjakoviću, sveprisutan i svet i zna sve...“

„Sveznajući“

„I suveren, vrhovni vladar i sebi dovoljan!“

„Da, sve te stvari... i šta sa tim?“

Nešto je nedostajalo. Dečaci nisu mogli videti povezanost između opisa Boga i svojih života. Primena ili aplikacija daje odgovor na pitanje „šta sa tim?“ Primena je proces u kojem se istina dovodi u direktnu i ličnu vezu između istine i dečijih života i pomaže im da razumeju kako da odgovore na nju.

Važno je da pomognemo deci da razumeju kakav odgovor Gospod želi od njih na osnovu istine koju su naučila. Sve istine imaju posledice po naše živote po pitanju želja, stavova, ponašanja ili dela i želimo da deca razmisle o tim posledicama.

U 2. Timoteju 3,15-18 vidimo svrhu Svetog pisma: dobro je za podučavanje (učenje istina), ali to nije sve. Njegova funkcija u našim životima je pouka, ispravka, popravljavanje, odgajanje u pravедnosti i priprema nas za dobra dela.

Primena se gradi na istini

Centralna istina određuje primenu. Lekcija o Božijoj suverenosti će imati drugačiju primenu od one koju će imati lekcija o smrti Gospoda Isusa. Primena je cvet koji raste iz korena istine, gde koren određuje cvet.

Može biti od pomoći da se nakon rečenice koja sumira istinu stavi reč „stoga“ ili „zato“ i na taj način ostaviti rečenicu nedovršenom. Morate dovršiti rečenicu i to nam daje nagoveštaj primene.

Na primer:

- Sveto pismo je Božija reč...stoga...čitaj ga.
- Gospod Isus Hristos će se vratiti na zemlju...zato...budi spreman.
- Gospod Isusu Hristos je živ zauvek...stoga...možeš da ga upoznaš.

Kada je centralna istina zapovest, obećanje, primer ili upozorenje, već će postojati naznaka primene lekcije. Pri objašnjavanju ovih centralnih istina, ključno je postaviti doktrinarne osnove zapovesti, primera ili bilo čega što može biti u pitanju.

Pri podučavanju biblijske lekcije, **uobičajeno je pre svega postaviti temelj istine, a zatim graditi primenu na tome.** Kada prvi put uvedete centralnu istinu, verovatno je nećete primeniti, to dolazi kasnije tokom lekcije.

Primena se ugrađuje u živote dece

Primena je poput mosta, gradi se od istine do života onih koje podučavate. Pokušajte da upoznate i razumete njihov svet. Budite svesni njihovih strepnji i problema, pritiska koji osećaju i zadovoljstava, stavova, verovanja i vrednosti. Kada navedete primer pritiska koji vrše njihovi vršnjaci ili primer igre u kojoj uživaju i to im sve zvuči istinito, na putu ste da im pomognete da primene Božiju reč.

Potrebno je da istaknemo razliku u primeni

Bog vidi sve ljude sveta uključujući i decu podeljene u dve grupe: one koji su u Njegovom Carstvu i one koji to nisu, spasene i izgubljene-nespasene. Neka deca su poverovala u Gospoda Isusa Hrista i ona su u Božijem Carstvu, ona koja nisu i dalje su van njega. Primena biblijske istine je ponekad ista za obe grupe, ali često nije. Kada predajete želite da pomognete detetu koje nije spaseno da razume kakav odgovor Bog želi da čuje od njega, i želite pomoći spasenom detetu da razume kako da ono odgovori Bogu.

Možda u lekciji gde Gospod Isus poziva Svoje učenike predajete centralnu istinu: „Gospod Isus još uvek poziva ljude da ga slede“. Primena za decu koja još nisu poverovala u Gospoda Isusa, koja nisu spasena bila bi: „počinješ da ga slediš kada poveruješ u Njega kao ličnog Spasitelja“, a primena za spaseno dete mogla bi biti: „slediš ga svakog dana jer već živiš za Njega“.

Obično, centralna istina može biti primenjena na spasene i one koji nisu spaseni, ali ponekad se istina može primeniti samo na dete koje nije spaseno – nemojte je primenjivati na silu. Slično tome, kada se istina može primeniti samo na spasene, iznesite jasnu primenu, koja prirodno proizilazi iz istine.

Hrišćani – spasene osobe imaju korist kada slušaju jevanđelja jer je toliko toga u našim životima proizvod tog jevanđelja, a dobro je za nespasene – nehrišćane, da čuju o privilegijama koje dolaze kada smo deo Božije porodice, ali i obavezama koje uz to idu.

Kada primenjujete istinu, naznačite kojoj grupi dece je govorite. U lekciji o Filipu, možete reći: „Ako si poverovao u Gospoda Isusa Hrista, Bog želi da kažeš nekome o Gospodu Isusu. Hajde da razmislimo kako to možeš da uradiš...“ Kada primenjujete istinu na one koji nisu spaseni, možete reći: „Možda još ne znaš Gospoda Isusa, ali ovde si u Klubu dobre vesti! Kako je došlo do toga da dođeš ovde? Bog je sve to sredio kako bi mogao da čuješ o Njegovom Sinu. On želi da ti čuješ o Gospodu Isusu kako bi mogao da poveruješ u Njega“.

Na vrhu vašeg kratkog pregleda lekcije jasno naznačite na koga se istina odnosi i kako ćete je primeniti.

Centralna istina: Bog želi da svi čuju jevanđelje.
Primena za spasene: Reci nekome (pripremite traktate).
Primena za nespasene: Kada čuješ, poveruj, kao Etiopljanin.

Ako centralna istina već ukazuje primenu, jasno naznačite kako ćete razviti primenu.

Centralna istina: Bog obećava da će poštovati one koji Njega poštuju.
Primena za spasene: Zatraži od Boga da ti pomogne kada je teško izabrati Njegov način i biti drugačiji.
Primena za nespasene: Moraš da odbaciš nepoštovanje koje imaš prema Bogu.

Ne smemo da skliznemo u naviku da podučavamo svu decu kao da su sva ona u Božijem Carstvu i na taj način im davati bezbednost i udobnost jevanđelja, to će ih odvesti do pogrešnog zaključka da je sve u redu.

Primene moraju biti specifične i prikladne

Sledeća pitanja pomažu da vaša primena bude specifična i prikladna:

- **Ko?**
- **Kakav odgovor Bog želi od dece?**
- **Kada?**
- **Gde?**
- **Kako?**

Kada primenjujete istinu, usmeravajte decu da vide odgovore na ova pitanja. Koristite detalje da im pomognete da shvate značenje istine.

Ako podučavate „Sveto pismo je Božija reč“, onda odgovori na ova pitanja mogu izgledati ovako:

Ko? Spaseni i nespaseni.

Koji odgovor Bog želi? Čitaj. Ako nemaš Sveto pismo, možemo ti nabaviti jedan primerak ako tvoji roditelji dozvole.

Kada? Često. Svakog dana ako je moguće. Dobro je odrediti vreme, recimo pre doručka ili pre spavanja.

Gde? Kod kuće, nađi neko tiho mesto. Pitajte decu za ideje.

Kako? Zatraži od Boga da ti pomogne da razumeš. Počni sa jevanđeljem po Marku i čitaj po malo svakog dana. Zabeleži gde si stao i nastavi sledećeg dana.

Ako podučavate lekciju sa centralnom istinom „Gospod Isus je jedini put do Boga“, odgovori mogu biti sledeći:

Ko? Spaseni i nespaseni.

Šta? Nespaseni – okreni leđa načinima koje si već probao i dođi Gospodu Isusu.
Spaseni – seti se nekoga ko isprobava druge načine i moli se za mogućnost da mu govoriš o jedinom načinu. Dobro je podeliti sa tom osobom stih koji je zapisan u Jovanu 14, 6.

Kada? Nespaseni – sada, ovde na klubu ili kada odeš kući.
Spaseni – moli se za osobu danas i kada dobiješ mogućnost, iskoristi je.

Kako? Nespaseni – reci Bogu da ti je žao što si probao razne načine i da znaš da ne funkcionišu. Zahvali se Gospodu Isusu što je umro za tvoje grehe i reci mu da se od sada oslanjaš na Njega da te dovede Bogu.
Spaseni – Pokaži prijateljici ručni rad koji smo danas napravili. Ako je zainteresovana, možeš reći: „Radili smo i druge interesantne stvari“. Ako pita: „Koje?“ reci joj stih iz Svetog pisma koji si naučio.

Primena je uvek odgovor Bogu kroz verovanje, stav ili dela. Deca bi trebalo da se pronađu u primerima koje koristite. Kada predajete o tome kako je Bog strpljiv, a primena za hrišćansku decu je da treba da budu strpljiva, koristite primere poput toga da treba da budu strpljivi sa dečakom iz fudbalskog tima koji nije tako dobar igrač – kako ćeš pokazati strpljenje prema njemu?

Primene treba da budu realne

Shvatite da su deca samo deca i često su njihovi koraci u poslušnosti Bogu mali. Ohrabrite ih da svedoče jednom prijatelju umesto da steknu utisak da svima u odeljenju moraju reći o Gospodu Isusu. Na kraju krajeva, koliko od nas, učitelja, smo rekli svim našim saradnicima ili komšijama o tome?

Ne moraju sve primene biti o tome da se nešto uradi. Često će biti o pouzdanju, ili uživanju u privilegijama toga što smo u Božijoj porodici. Ako pogrešno izbalansiramo, deca mogu doći do pogrešnog zaključka da iako smo spaseni milošću, ne živimo po milosti.

Primene treba da pokreću na razmišljanje

Ako želimo da deca dostignu nivo e uspostavljanja odnosa i ostvarivanja naučenog, od vitalnog je značaja da razmisle o primenama. Moramo da uradimo više od toga da im samo kažemo odgovor koji Bog želi. Postavite pitanja poput „Danas smo naučili šta znači stih iz Rimljanima 8,28. Dakle, ako si hrišćanin i ne prime te u školu u koju si želeo da pohađaš, u čemu ti može pomoći ovaj stih i obećanje koje se nalazi u njemu? Da li ćeš se osećati razočarano? Da li ćeš se žaliti? Šta bi rekao Bogu? Da li bi imao razloga da budeš uzbuđen?“

Možete da uzmete primer nekog izmišljenog deteta i postavite pitanja: „Andrija je bio zbunjen. Njegov otac i stric su rekli da Bog ne postoji i da je sve nastalo slučajno. Na kampu su bile lekcije iz 1. Mojsijeve i Andrija je naučio da je Bog stvorio svet. Saznao je da ljudi mogu upoznati ovog Boga kroz Gospoda Isusa Hrista. Andrija je postavljao mnoga pitanja i jedan od učitelja mu je dao odgovore na sva njegova pitanja, dao je dobre odgovore. Andrija je suočen sa teškim izborom. Ako veruje Svetom pismu i ima poverenja u Gospoda Isusa Hrista, šta može da se dogodi? A šta su posledice

neverovanja? Da li će biti mudar ako čeka?“ Kada pristupite na ovaj način, deca mogu samostalno da razmisle o ovome bez toga da su u centru pažnje.

Još jedan način na koji možete ohrabriti razmišljanje je da objasnite situaciju gde je istaknuta primena koja daje tri moguće opcije. Na primer, „Zorina majka je veoma odlučna: 'Zoro, ne želim više da čujem ni reč o Gospodu Isusu. Možeš ići u crkvu nedeljom, ali ne drugim danima. Dozvoliću ti da zadržiš Sveto pismo koje si kupila, ali bez propovedi. Nemoj da tražiš da idem u crkvu sa tobom'.“

Zora želi da bude svedok, koji je najbolji način i zašto?

1. Može uzeti hrišćansku knjigu, staviti je na sto svoje majke i moliti se da je majka pročita.
2. Može se moliti da može *da pokaže* Gospoda Isusa čak i kada ne može da priča o Njemu.
3. Može da pita neku odraslu osobu iz crkve da dođe i priča sa njenom majkom kako bi majka promenila mišljenje.

Primene su za „tebe“

Kada primenjujemo istinu često koristimo reči poput: „mi“, „nas“, „svi mi“, „svi“, „svako“ i postoji mesto kada možemo da koristimo ove reči. S vremena na vreme podelite svoje iskustvo u primeni određenih istina i naglasite da je to istina „ne samo za mene, već i za tebe“.

Primena će postati ličnija pojedincu kada koristite reč „ti“. Na licu deteta ćete moći čak prepoznati kada ono shvati: „Ovo je za mene!“. Naravno, reč „ti“ je za svako dete koje je prisutno, ne za samo ono jedno dete, koje se zbog vašeg pogleda počne malo vrpeljiti u stolici i osećati neprijatno dok gledate u njega kada izgovarate reč „ti“!

Primena je odgovor Bogu

Od velike je pomoći a i jača primenu, kada uključite biblijski stih koji pokazuje šta Gospod želi. Ovo pojačava činjenicu da dete u svom srcu i životu treba da odgovori Bogu a ne učitelju.

Kada dođete do primene, vaš stav i način predavanja treba da pokažu da je zaista važno šta deca rade sa onim što su čula. Kroz način kako iznosite primenu treba da se oseti blaga molba i izazov ali bez pritiska. Uvek se moramo truditi da dečiji odgovori ne budu posledica pritiska ili želje da udovolje učitelju. Samo odgovori do kojih je dete došlo kroz delovanje Svetog Duha su istinsko Božije delo. „Nema potrebe siliti priznanje kod deteta jer će iskreno pokajanje dovesti do priznanja kada Gospod otvori srce kao odgovor na jevanđelje“. (Džon Mekartur)

Upišite primene na vaš kratki pregled lekcije

Poput centralne istine, primene – aplikacije se takođe, uključuju u lekciju i obično postoji jedna kratka, završna primena na kraju lekcije.

U primeru koji sledi, **Pri S** označava primenu za spasene, **Pri N** označava primenu za nespasene.

Uvod:

„Hajdemo odavde“

Razvoj događaja:

1. Hrišćani su se razbežali zbog progonstva	CI Božija namera da širi jevanđelje
2. Filip propoveda u Samariji	CI Svi znači svi Pri S (Marko 16,10)
3. Gospod šalje Filipa na jug	
4. Filip sreće Etiopljanina	CI Ne samo mnoštvo, pojedinci, ti Pri N
5. Filip objašnjava jevanđelje	CI Objasni jevanđelje

Vrhunac:

6. Filip krsti Etiopljanina	CI Razlog zašto Bog hoće da svi čuju Pri N (Rim. 10,13)

Zaključak:

7. Duh odvodi Filipa u drugi grad	
8. Etiopljanin se vraća u Afriku radostan	CI Ukratko ponoviti
- „Filipova poseta pustinji se isplatila“

Aktivnost za primenu naučenog

S vremena na vreme biće moguće, i od pomoći, pružiti nešto što će pomoći deci koja su već spasena da nastave da primenjuje centralne istine. Možda ste predavali o molitvi i pokazali kako da se koristi mala sveska kao molitveni dnevnik. Pripremite male notese – sveske za svu decu koja žele da vode molitveni dnevnik. U sklopu biblijske lekcije o svedočenju, dva učitelja mogu odglumiti kako dati prijatelju traktat, a zatim omogućiti da deca koja to žele dobiju po jedan traktat. Kada predajete lekciju o zahvalnosti možete im podeliti kartice sa kvadratićima koji predstavljaju dane u nedelji. Zadatak je da dete oboji kvadratić pored dana kada je zahvalilo Bogu za nešto.

Dečija saradnja je potpuno dobrovoljna i dok su ove aktivnosti namenjene za hrišćansku decu, nikada nećete reći da to ostalima ne treba ili da ih ne mogu dobiti.

Osmo poglavlje

Predstavljanje lekcije

Ambiciozni kuvar može pred sobom na stolu da ima sve sastojke potrebne za ukusan obrok, ali to ne garantuje da će gostima biti poslužen kvalitetan obroka. Slično je i sa podučavanjem biblijske lekcije. Lekcija se mora predavati na interesantan, privlačan način, mora biti „ukusna“ i mora pružati uživanje.

Koristite vizuelna pomagala

Vizuelna pomagala su predmeti, simboli, materijali i metode koje utiču na naše čulo vida i pomažu da se razjasne misli tako što ih činimo vidljivim.

Ispravno korišćenje vizuelnih pomagala učiniće da naučeno duže traje jer pamtimo 50% onoga što čujemo i vidimo. Takođe, pomažu pri zadobijanju i držanju dečije pažnje i čine učenje prijatnijim, što sa druge strane, vodi boljem ponašanju. Vizuelna pomagala će razjasniti ono što se predaje i često pomoći pri ilustrovanju teških delova u podučavanju. Skoro da i nije iznenađujuće da su u podučavanju Gospoda Isusa Hrista postojala vizuelna pomagala.

Postoji velika raznolikost vizuelnih pomagala, sada verovatno više nego ikada. Ako pratite DM ciklus literature, tamo su vizuelna sredstva već uključena. Koristite ono što vam se čini korisnim a izbacite ono što vam nije od pomoći i ubacite svoje ideje. Takođe, predmeti iz svakodnevnog života mogu poslužiti kao korisna vizuelna pomagala. Često su jednostavne stvari najbolje, ako je vizuelno pomagalo suviše komplikovano ono može da odvlači vašu pažnju a takođe i pažnju dece. Izbegavajte pomagala koja odvrataju ili umanjuju važnost poruke. Čak i najprivlačnija vizuelna pomagala mogu postati monotona ako se često koriste bez promene. Vizuelna pomagala koja koristite treba da budu visokog kvaliteta, bez iskrzanih krajeva, bez „ušiju“ na uglovima, izlizana ili zastarela.

Koristite vizuelna pomagala koja su prilagođena starosnoj grupi kojoj predajete. Najmlađi vole da mogu da uzmu u ruke vizuelna pomagala, jednostavne, izražene slike su za njih najbolje. Karte i vremenske linije su dobre za stariju decu. Proverite da li deca mogu videti vizuelna pomagala i da li mogu pročitati vrstu fonta slova koji koristite. Koja god vizuelna pomagala da koristite, važno je da se osećate prijatno sa njima, zbog toga vežbajte pre lekcije!

Flanelograf

Deca vole flanelograf. Učitelji, a ne deca, se ponekad žale da je zastareo. Njegova prednost je u tome što nudi pokret i „život“ na tabli, a ipak deca se i pored toga mogu usredsrediti na učitelja koji postavlja figure.

Ako treba da isečete figure za flanelograf, uradite to pažljivo i tačno. Nije lepo da Josif ili Jestira izgube prste na nogama ili rukama! Ne ostavljajte malo belog oko krajeva. Mali delovi koje nije tako lako iseći u potpunosti mogu se osenčiti tamnom bojom.

Vodite računa o tome da flanelografsku tablu mogu videti sva deca. Malo zakrivite tablu prema nazad.

Poređajte figure po redosledu kako planirate da ih koristite na mestu sa koga ih je lako uzeti kada zatreba. Kada uklonite figuru koja vam više neće biti potrebna, ostavite je po strani. Ako je reč o figuri koja će vam ponovo biti potrebna, ostavite je pored ostalih figura koje tek treba da iskoristite.

Hvatajte figure po sredini ili sa strane, nikako ih ne hvatajte za glavu.

Izbegavajte da se šetate sa figurom u rukama.

Nema potrebe da tapkate i pritiskate figure o tablu da bi figure „bolje“ prionule za flanelsku tablu, zalepiće se same!

Izbegavajte da pričate figurama dok ih postavljate, pričajte deci. Nema potrebe da se predstavljaju figure: „Ovo je Noje“. Postavite figuru i nastavite sa lekcijom – „Noje je pažljivo slušao Boga“.

Razmislite o perspektivi kada postavljate figure. U prvom planu su veće figure ljudi – treba ih postaviti malo niže od polovine table, prema dnu table (ako su figure dece u prvom planu, ona će, naravno, biti manja nego figure odraslih). Ljudi ili stvari koje su dalje biće manji i treba ih postaviti više na tabli. Proverite da li figure odaju utisak da „stoje“ na zemlji, da ne izgleda da lebde u vazduhu. Kada ljudi treba da razgovaraju jedni sa drugima, proverite da li izgleda kao da se gledaju. Figure ne bi trebalo da izgledaju „pijano“!

Izbegavajte da koristite dve slike iste osobe na tabli u isto vreme. Uklonite jednu pre nego što postavite drugu.

Flanelografske pozadine poboljšavaju vizuelni utisak ako odgovaraju tekstu. Postavite ih na tablu pre nego što započnete lekciju i obratite pažnju na pozadinu kada postavljate figure.

Od velike je važnosti da vežbate korišćenje flanelografskih figura pre nego što predajete lekciju. Opustite se i uživajte u korišćenju ovih raznolikih vizuelnih pomagala. Ako pogrešite, deca će vam reći, a ona opraštaju!

Ako je moguće, dozvolite deci da koriste flanelograf. Ona vole da iznova postavljaju scene. Pažljivo odložite figure u fascikle ili kovertu i moći ćete iznova da ih koristite.

Slikovnice – fleškardi

Slikovnice su lakše za korišćenje, ali i pri njihovoj upotrebi može doći do komplikacije. Upoznajte se sa slikama i njihovim redosledom tako da ne morate da zavirujete unapred na slike.

Držite slikovnice ravno i u visini koja odgovara deci. Vodite računa da vaša ruka ili šaka ne pokrivaju deo slike.

Kada slika ne odgovara onome šta govorite, odložite slikovnicu ili je držite pored tela.

Vežbajte okretanje strana pred ogledalom. Vodite računa kod okretanja strana, da niko ne može videti sliku pre nego što je to potrebno.

Ponekad se možete vratiti na sliku koju ste već koristili u lekciji. Upotrebite spajalicu da obeležite stranu jer će vam to pomoći da je kasnije lakše nađete.

Ako koristite nešto što „treba da radi“, pobrinite se da tako i bude. Kada koristite tehničku opremu, pobrinite se da je sve u redu i da znate kako da je koristite. Decu ne krase osobine poput mirnog sedenja i čekanja da se uklone smetnje.

Vizuelna pomagala su upravo to – ona su pomagala za podučavanje. Sama po sebi ne čine dobru lekciju. Stoga, izbegavajte da provodite previše vremena za pripremanje vizuelnih pomagala ili da očekujete da će sve dobro ići samo zato što imate izuzetna vizuelna pomagala.

Zapamtite da ste i vi vizuelno pomagalo. Deca će se usredsrediti na vas dok predajete. Proživite lekciju. Vaši izrazi lica i pokreti su važni. „Dobri predavači koriste celo telo kada pričaju priče. Oči, obrve i usta prave mnoge izraze koji oživljavaju likove. Ruke i šake dočaravaju ono što je rečeno. Telo i noge pomažu ličnosti i radnji“ (*Znaj kako da pričaš priču, Kliford Worn (Clifford Warne) str. 38*). Ne preterujte sa gestikulacijom i pokretima. Oni treba da imaju svrhu – proizvod uma pre nego što su proizvod tela. Prilagodite mimiku sebi i radite ono što najviše odgovara vašoj ličnosti.

Uključite decu

Čujem i zaboravim,
Vidim i zapamtim,
Uradim i shvatim.

Podučavanje je mnogo više od same priče. To je usmeravanje osoba koje učestvuju i koje su uključene u proces učenja. Cilj vas, kao učitelja, je da motivišete i uključite svoje studente u proces učenja.

Ovaj princip angažovanja bio je očigledan, mada ne i dominantan, u službi podučavanja Gospoda Isusa Hrista. To je dobar vodič za nas dok predajemo deo programa koji uključuje biblijske lekcije. U celom programu, biće delova koji su fokusirani na aktivnosti, ali tokom biblijske lekcije, angažovanost dece biće očigledna, ali ne dominantna.

Angažovanje dece treba da se isplanira, treba da bude moguće realizovati taj plan, i treba da ima svrhu. Može biti više svrha angažovanja i mogu se razlikovati, ali ih uvek mora odrediti učitelj.

Pitanja su jedan od najefikasnijih načina kako uključiti decu u lekciju. Izbegavajte pitanja gde deca naprosto nagađaju odgovor bez prethodnih informacija i usmerenja. Koristite „test pitanja“ koja zahtevaju činjenične odgovore. Ipak, najbolja pitanja su „trening pitanja“ gde su ključne reči „razmisli“ i „zašto“. Ako predajete o Pavlu i Sili u Listri gde su se ljudi klanjali Zevsu i Hermesu (Dela 14), možete pitati: „Zašto ih ne ostaviti njihovoj religiji?“ Ako deca zaključe da je spasenje moguće samo kroz Gospoda Isusa Hrista, pitajte: „Da li se možete setiti stiha iz Biblije u kojem je to zapisano?“

Ova pitanja treba spremirati unapred i ona moraju biti jasna i precizna. Dajte deci vremena da razmisle i pažljivo slušajte njihove odgovore i ponekad postavite još jedno pitanje kako biste usmerili njihovo razmišljanje. Ne možete prihvatiti pogrešan odgovor kao tačan, ali pažljivo se nosite sa tim. Ponekad možete postaviti pitanje i deca mogu popričati o tome sa komšijom. Možete početi lekciju o Davidu i Jonatanu pitanjem: „Po čemu se prepoznaje dobar prijatelj? Razgovarajte sa osobom do sebe i dajte tri odgovora“.

U nekim lekcijama mogu se koristiti **pantomima ili gluma**. Sva deca se mogu pretvarati da su Vartimej koji prosi novac. Sva deca mogu pokazivati pantomimom razne pokrete učenika u čamcu tokom oluje, učitelj može da vikne „zategnite konopce“, „izbacite vodu“, „pokušajte da veslate“, „pozovite pomoć“.

Deca vole da su uključena uz vizuelna pomagala tokom lekcije. Podelite svoj deci slike ljudi i zajedno napraviti vizuelno pomagalo velikog mnoštva koje je sledilo Gospoda Isusa pre nego što ih je nahranio sa pet vekni hleba i dve ribe. Za lekciju iz 2. knjige o Carevima 4, 1-7, ispod stolice svakog deteta može se staviti mala slika tegle i kada udovica traži sudove od svojih komšija, svako dete može staviti sliku tegle na flanelsku tablu. Kada predajete prelazak Crvenog mora, učitelj može da pripremi mnoštvo naduvanih plavih balona koji predstavljaju more. U trenutku kada Bog pravi prolaz, deca mogu utrljati balon u kosu (kako bi se napravio statički elektricitet), a zatim ih postaviti na zidove kako bi simulirali nakupljanje vode. Baloni će se zalepiti za zid!

Igra ili aktivnost mogu da se iskoriste kako bi se nešto stavilo do znanja. Na primer igra „Glupi telefoni“ – učitelj šapne nešto detetu koje to isto šapne sledećem detetu i tako dalje dok ne dođe do poslednjeg deteta. Poslušajte poruku koju poslednje dete dobije. Ako je vaša lekcija o istinitosti Svetog Pisma, možete se igrati „Glupih telefona“ kako biste pokazali kako bi bilo mnogo grešaka da je Bog dozvolio da se Njegova reč prenosi usmenim predanjem, od usta do usta.

Možete da osmislite aktivnost koja će da privuče decu u priču. Mogu da proizvode određeni zvuk svaki put kada čuju neke ključne reči. Na primer, svaki put kada se pomene Golijat, mogu da reaguju sa „uaaa...uaaa“, a svaki put kada se pomene David, mogu da navijaju. Sa druge strane, mogu da ponavljaju ključne fraze. U priči o Samsonu i Dalili (Knjiga o Sudijama 16), svaki put kada Dalila kaže: „Eto Filisteja na te, Samsone!“, to mogu da kažu sva deca zajedno.

Korisno je postaviti sebi sledeća pitanja o angažovanju dece o kojem razmišljate:

- Zašto upotrebiti ovo angažovanje?

Važno je odrediti razlog angažovanja dece kako bi se kasnije moglo oceniti da li je bilo efikasno. Nekim grupama dece pažnja kratko traje i njima je potrebna aktivnost, tako da morate planirati da

budu u pokretu inače ćete izgubiti njihovu pažnju. Još jedna svrha može biti da pomognete deci da iskuse ono što se stvarno desilo. Često ćete tokom lekcije angažovati decu kako biste im pomogli da razmisle o istini, razumeju istinu i njenu primenu i na taj način dostignu viši nivo učenja.

- Da li mogu svi da učestvuju?

Nekada ćemo, u skeču ili nekoj drugoj aktivnosti, angažovati samo nekolicinu dece. Međutim, generalno, kada se radi o angažovanju, najbolje je da svi učestvuju. Razmislite o starosti vaše grupe i prilagodite im aktivnost. Ako je vaša grupa dece širokog spektra godišta, teže je prilagoditi aktivnost jer će starija deca neku od aktivnosti smatrati previše detinjastom, a mlađi ne mogu uraditi ono što se sviđa starijoj deci.

- Koliko vremena je potrebno?

Ako vaša biblijska lekcija traje 15 minuta, aktivnost koja traje 8 minuta je preduga. Postarajte se da aktivnost poboljšava lekciju i da ne upropašćava njen sled i svojstvo. Ako je aktivnost korisna, ali preduga, iskoristite je u nekom drugom delu programa.

- Da li će prouzrokovati problem u disciplini dece?

Postoje neke grupe kod kojih aktivnost sa balonima, o kojoj je bila reč, ne bi bila korisna u sred lekcije! Ako aktivnost podrazumeva da se deca šetaju unaokolo, može biti jako teško smiriti ih i ponovo vratiti na njihova sedišta za ostatak lekcije. Moguće je raditi više aktivnijih stvari u maloj grupi.

Koristite Bibliju

Biblija odnosno Sveto Pismo je naš autoritet, tako da je dobro da deca vide da predajemo iz nje. Kad god je moguće, predajte sa otvorenom Biblijom u rukama. Takođe, pozovite se na Sveto Pismo: „U Svetom Pismu piše...“

Tokom lekcije, možete da pročitate stih iz Biblije koji se odnosi na istinu, primenu, ili deo teksta događaja koji podučavate. U događaju o Petrovom odricanju Gospoda Isusa, možete reći: Petar je sedeo u dvorištu i grejao se oko vatre. Nije želeo da priča ni sa kim i nije želeo da ga iko prepozna. Pored njega je prošla služavka – pročitacu vam iz Svetog Pisma šta se zatim desilo. „Ona vide Petra kako se greje, pa ga zagleda i reče: »I ti si bio s onim Nazarećaninom, Isusom!« Šta je Petar trebalo da kaže? ... Hajde da pročitamo šta *jeste* rekao: »Niti znam, niti razumem šta govoriš« (Marko 14, 66-68 SSP)

Dobro je za decu da budu direktno u kontaktu sa rečima iz Biblije. Možete pročitati stih ili dva koja ćete i prikazati (preko poverpointa ili slično) i postaviti pitanja o njima. Kada predajete o Lazarevom vaskrsenju, bilo bi dobro da prikazete ključne reči iz Jovana 11,25-26: „Isus reče, Ja sam vaskrsenje i život; koji veruje u mene ako i umre, živeće. I svaki koji živi i veruje u mene neće umreti doveka“. Pitajte decu: „Šta je Gospod Isus rekao o sebi? Šta je Gospod Isus rekao o ljudima koji veruju u Njega?“ Očigledno je da učitelj mora da objasni neke stvari, ali deca traže odgovore u Božijoj Reči.

Ako možete, uključite decu u čitanje Biblije za sebe. Kada deca donesu svoje Biblije, treba im dati mogućnost da je koriste. Aktivnost „Pronađi stih“ može biti zabavna i korisna. Nemojte koristiti nasumične stihove koje deca nađu i pročitaju naglas bez ikakvog znanja o tome šta znače. Radije koristite pažljivo izabrane stihove i zamolite decu da pročitaju naglas reči koje daju odgovor na određeno pitanje. Na taj način, ohrabrujete ih da misle o značenju.

Koristite svoj glas

Dokazano je da svako ima bar šest nivoa glasa, tako da nemate izgovora za monotoniju! Istražite i razvijte svoje glasovne mogućnosti. Varirajte u glasnoći, brzini i tonu: glasnije za aktivnost, nežnije za napetost, brže za uzbuđenje, sporije za tugu. Radi boljih efekata, naučite da koristite pauze, tišinu i prikladno naglašavanje.

Neki ljudi, ali ne mnogo njih, mogu svakom liku da daju drugačiji glas. Ako ne možete dati svakom liku drugačiji glas, pokušajte da svaki od njih ima drugačiji način govora. Slušajte kako ljudi oko vas govore i otkrićete razne načine govora. Možete koristiti neke od njih za svoje biblijske likove.

Kada podučavate i primenjujete istinu, morate biti isto onoliko oduševljeni i ekspresivni koliko ste bili za vreme pričanja događaja. Način na koji nešto kažete govori nešto o tome šta govorite.

Želite da svako dete čuje svaku reč koju izgovarate, zato podesite svoj glas da vas može čuti i dete koje je najudaljenije od vas. Kada se utišate, potrebno je da vas i dalje svako dete čuje. Deca koja ne mogu da vas čuju gube interesovanje i odvlače pažnju drugoj deci.

Budite svoji

Bog vam je dao jedinstvenu ličnost (osim grešnih sklonosti) i to će da koristi kada mu se prepustite. Dao vam je određene darove koji se mogu iskoristiti u Njegovoj službi. Razvijajte ove darove i koristite ih na Njegovu slavu. Svi možemo učiti od drugih ljudi, ali oduprite se iskušenju da imitirate nekoga do te mere da više niste svoji. Bog koristi i ekstrovertne i introvertne ličnosti, akademske građane i one koji su okrenuti ka praktičnim stvarima, one koji umeju da govore i one koji imaju problema da se izraze, rečite i povučene.

Neki ljudi vole zabavu i imaju nezadrživ smisao za humor. Postoji mesto za humor i igrarije dok predajete biblijsku lekciju – ima humora i u Bibliji. Postoji, međutim, tačka u kojoj počinjete da potcenjujete – bagatelizujete poruku.

Deca mogu biti ozbiljna. Ona uživaju u tome da su ozbiljna! Biblijske lekcije koje predajemo uvek će se ticati ozbiljnih stvari koje se ne mogu predstavljati olako, ili sa dozom nekakvog preteranog oduševljenja i veselja. Ljudi koji se neozbiljno ponašaju nisu efikasni koliko misle da jesu, jer deca znaju da se u zabavi ne daju odgovori na bitna životna pitanja. Stoga, učitelji koji preterano koriste humor moraće da ga smanje kao što je to učinio Čarls Sperdžen. Neka gospođa ga je izgrdila zato što je pričao previše viceva. Njegov odgovor je glasio: „Draga gospođo, molim vas, odajte mi priznanje za šale koje nisam ispričao!“

Uživajte u svakoj lekciji. Deca će osetiti vaš entuzijazam i ljubav prema Božijoj Reči i prema njima dok predajete. Ako napravite bezazlenu grešku, nasmejte se sebi. Ako slučajno nešto izostavite, naučite iz svojih grešaka i prepustite to Gospodu.

Vodite računa o vremenu

Obično predajete biblijsku lekciju kao deo dužeg programa i znaćete koliko vremena imate za lekciju. Držite se tog vremena uz oscilaciju od par minuta. Dužina lekcije biće određena brojnim faktorima, između ostalog i trajanjem pažnje onih koje podučavate. Ako se radi o grupi predškolske dece, lekcija će biti 5-7 minuta, ako je reč o starijoj deci, može trajati 15 minuta, na klubu na otvorenom, u gradu, otkrićete da vaša publika odluta nakon 5 minuta. Mora se napomenuti da razni učitelji imaju različite mogućnosti održavanja dečije pažnje. Ne postoji zacrtano pravilo o vremenu. Ako su deca voljna i žele da slušaju duže, posvetite više vremena lekciji. Ako im pažnja traje kratko, razmislite o tome da podelite lekciju u manje delove kroz program.

Oslonite se na Boga

Vaša je odgovornost da detaljno i uz molitvu pripremite biblijsku lekciju. Dok predajete, dajete sve od sebe. U svemu tome potrebna vam je Božija pomoć. Gospod Isus je rekao: „...jer bez mene ne možete ništa“ (Jovan 15,5). Učinivši sve što ste mogli kroz lekciju, vi ne možete pružiti duhovno razumevanje ili izvući duhovni odgovor ni iz jednog deteta. To je Božiji posao. On će raditi kroz podučavanje Njegove Reči. „Omiljeno mesto Svetog Duha je odmah iza propovedanja jevanđelja“ (Džon Pajper (*John Piper*)). Bog će raditi u Svoje vreme i na Svoj način. Kada se to dogodi, priznanje i slava pripada Bogu a ne učitelju.

Deveto poglavlje

Lekcija i ceo program

Kada „skrojite“ biblijsku lekciju, ona je samostalna i sama se po sebi definiše kao „lekcija iz Biblije“, ali može se osnažiti i još više poboljšati sa drugim delovima programa. Mudar učitelj će razmisliti o tome da doda pomoćne elemente programu. Ovi elementi mogu biti jednostavni poput stiha koji se uči napamet ili pesme koja podučava ideju centralne istine. Međutim, ponekad kada se pripremate, naiđete na pogodnu ilustraciju, ali će njeno korišćenje previše narušiti priču. Razmislite o tome da je iskoristite za neki drugi deo programa, naročito ako to možete uraditi na neki drugi način osim da je ispričate. Ovi delovi programa omogućiće da koristite razne vrste kreativnih metoda podučavanja. Morate takođe, razmisliti o vremenu koje imate na raspolaganju, često se radi o biranju između onoga što je dobro i onoga što je najbolje.

Evo nekih predloga kako da ojačate podučavanja kroz druge delove programa:

- **Uvedite nepoznatu, ali ključnu reč ili koncept pre nego što lekcija počne.**

Za lekciju o Filipu i Etiopljaninu, možete objasniti šta je „svitak“ na početku programa tako što će svako dete napraviti mali svitak. Nakon što nauče stih napamet zalepiće stih na svitak zato što je u originalu tako izgledalo Sveto Pismo. Kada počnete da podučavate lekciju, deca će već znati šta je svitak.

Deca se mogu obući kao robovi vezani (papirnim) lancima koje nadgleda strogi robovlasnik. Jedan od vođa može doći da kupi roba, skine mu lance i kaže mu da je slobodan. Tako je koncept iskupljenja uveden i možete se pozvati na aktivnost kada objašnjavate iskupljenje u lekciji.

Klip DVD formata koji pokazuje kako se gusenica pretvara u leptira može se iskoristiti da se uvede koncept novog stvorenja.
- **Možda ćete želeći da naglasite pripovedanje događaja.**

Deca mogu odglumiti deo priče. Možete ih organizovati u vojsku Isusa Navina, koja je marširala oko Jerihona. Upotrebite onoliko pomagala koliko je neophodno.

Podelite decu u manje grupe i zadajte svakoj grupi da uradi nešto vezano za različite delove priče. Za lekciju o Filipu i Etiopljaninu, jedna grupa može napraviti kočije, druga grupa mogu biti hrišćani koji odlučuju da napuste Jerusalim i razmišljaju o tome šta da ponesu, treća grupa može intervjuisati Etiopljanina po povratku kući, a u četvrtoj grupi jedno dete može da glumi Filipa u poznim godinama (sa bradom od vate) koji govori svojim radoznalim unucima (ostaloj deci u grupi) o svojoj poseti pustinji.
- **Primena se može osnažiti ako se deci da vremena da zajedno dođu do nje.**

Možete ih podeliti u grupe da urade istraživanje o tome gde se istina mora primeniti *ili* mogu odglumiti situaciju u kojoj dete primenjuje istinu. Mogu vežbati kako da objasne jevanđelje uz pomoć traktata ili Knjižice bez reči (KBR). Biće od pomoći da svaka manja grupa ima vođu koji ih može usmeravati ili pomoći im kada je to potrebno.
- **Ponekad kratka priča koja se čita naglas na kraju programa može da sumira istinu ili primenu na koristan način.**
- **Ručni rad može osnažiti događaj, istinu ili primenu.**

Deca mogu napraviti vešalicu za kvaku sa ispisanim obećanjem koje je podučavano u lekciji.

Deca mogu napraviti male atraktivne molitvene sveske kako biste ih ohrabрили da primenjuju lekciju o molitvi.
- **Ponekad igra može biti efikasna u dokazivanju nečega.**

Deci podelimo slike životinja, (od svake životinje po dve iste slike). Deca ne treba da je pokaže ostalima šta su dobila. Zatim, svako dete imitira zvuk koji ta životinja proizvodi a sa ciljem da pronađu svoj par (istu životinju). Kada nađu jedno drugoga, odlaze u deo prostorije koji je obeležen kao „Nojeva barka“.

Napravite stazu sa preprekama i podelite decu u parove od kojih su jednom detetu zavezane oči. Svaki par prelazi stazu sa preprekama dok osoba koja vidi daje samo usmena uputstva. Nakon izvesnog vremena, osobe se zamenjuju. Na kraju, deca pričaju o svojim iskustvima o tome kako su se osećali i da li su mogli verovati partneru. Ako dobijete dobra uputstva, možete pronaći svoj put – Božija uputstva su dobra i možemo mu verovati u potpunosti.

Osoba koja podučava biblijsku lekciju uvek treba, ako je to moguće, da utiče na celokupni program. Biblijski učitelj je u najboljem položaju da odluči šta bi još pomoglo u podučavanju i gde da se to uključi.

Odredite svrhu dodatne aktivnosti. Koji deo lekcije će ta aktivnost da uvodi, objašnjava, proširuje ili ističe? Prikladno je imati neku aktivnost koja bi malo prodrmala decu nakon što su sedela određeno vreme, ali ako možete na značajan način da uklopite tu aktivnost sa biblijskom lekcijom koju podučavate, tim bolje.

Vodite računa o vremenu koje imate – npr. program koji traje sat vremena – i razmislite koliko želite da aktivnost traje. Ako traje predugo, možda ćete morati da je prilagodite ili izbacite. Moguće je biti ekonomičan sa vremenom ako planirate unapred. Ako unapred pripremite pakete za ručni rad, skrat ćete vreme koje je potrebno da bi se završila ova aktivnost.

Svako dete bi trebalo da dobije nešto što će biti značajno i vredno za njega. Razmislite o starosti dece, njihovom duhovnom razumevanju i fazama njihovog razvoja.

Pobrinite se da imate dovoljno pomoćnika koji će vam pomoći da sve uspešno odradite. Pomoćnici treba unapred da znaju šta se od njih očekuje.

Smenjujte dodatne aktivnosti kluba kako bi bilo iznenađenja u programu.

Nakon toga ocenite da li i kako su dodatne aktivnosti ojačale ili poboljšale lekciju.

Deseto poglavlje

Priprema

Neki ljudi mogu održati biblijski govor bez ikakve pripreme! Da li je to „dar“ za kojim treba da čeznemo? Zar nam Gospod ne kaže: „*ne brinite se kako ćete ili šta ćete govoriti; jer će vam se u onaj čas dati šta ćete kazati*“? (Matej 10,19)

U Svetom Pismu se jasno vidi da je podučavanje Božije Reči velika odgovornost koju ne treba olako shvatati. „*Postaraj se da se pokažeš valjan pred Bogom, trudenik koji se nema čega stideti i koji pravo upravlja reč istine*“ (2.Tim 2,15). Nemoguće je poslušati ovo uputstvo bez proučavanja i pripreme pre nego što podučavate iz Svetog Pisma.

Parafraza Rimljanima 12,7b koju daje Dž. B. Filips (*J. B. Philips*) vrlo jasno stavlja do znanja: „*Ako je naš dar podučavanje, dajmo sve od sebe za naše podučavanje, ne dozvolimo da nemar uništi naš rad*“.

Jezdra je dao dobar primer za svakog biblijskog učitelja: „*Jer Jezdra beše upravio srce svoje da istražuje zakon Gospodnji i da ga izvršuje i da uči Izrailja uredbama i zakonima*“ (Knjiga Jezdrina 7,10). On je bio posvećen proučavanju, zatim da to primeni na svoj život i *onda* da podučava.

Što se tiče obećanja u Mateju 10, kontekst o kome se radi se odnosi na vernike: „*Zbog mene će vas izvoditi pred namesnike i careve*“ (stih 18), „*nije za utehu propovednicima (ili dečijim radnicima) koji su previše lenji ili ponosni ili previše pobožni da se spremaju*“. (*Verujem u propovedanje, Džon Stot (John Stott), str. 212, iskošene reči su dodate*).

Veliki bonusi dolaze sa pripremom! Naučićete mnogo ličnih lekcija dok se pripremate i vaše znanje Svetog Pisma će se proširiti i produbiti. Vaš način predavanja će se popraviti i biće zanimljiviji. Stoga, deca će biti zainteresovanija i možda će se čak i bolje ponašati! Ako tokom vašeg podučavanja dođe do ometanja, ako ste se dobro pripremili, to vam neće predstavljati veliki problem. Neki smatraju da dobra priprema lekcija čini 90% održanog časa. Oslanjanje na dobru pripremu može da izgleda previše jednostavno i varljivo. S druge strane, Bendžamin Frenklin (*Benjamin Franklin*) je rekao: „*Ako niste uspeli da se pripremite, onda ste se pripremili da ne uspete*“.

Dajte vremena

Nemoguće je meditirati na brzinu! Biće potrebno vremena da se udubite u biblijski odlomak koji planirate da predajete, čitajte ga tokom nedelje ili nekoliko dana pre nego što ćete ga podučavati. Ovo je bila praksa Ditriha Bonhofera (*Dietrich Bonhoeffer*) pre propovedanja, on bi „*pokušao da zaroni duboko u tekst, tako da bi zaista čuo šta govori*“. Dobra je ideja da pročitate odlomak svakog dana i razmišljate o njemu dok vozite na posao, radite kućne poslove ili idete u šetnju.

Planirajte vreme koje odredite za proučavanje i držite ga se. Neki ljudi vole da proučavaju pola sata svaki dan, drugi se pak, opredeljuju da se spremaju ujutro ili uveče. Vidite šta vama najviše odgovara, zatim dajte prioritet vremenu za pripreme, kao što biste dali bilo kom drugom sastanku u vašem rasporedu.

Neki ljudi su previše posvećeni pripremi. Detaljno odrade svoj posao i priprema je završena, ali ne mogu je ostaviti i provode svaki trenutak slobodnog vremena spremajući se. Ovo ne znači da će lekcija biti bolja, tako da je najbolje da naučite da poverite potpunu pripremu Gospodu i povučete se od nje.

Zatražite od Gospoda da vam pomogne da razumete Njegovu Reč, da iskoristi ovu lekciju da oblikuje vaš život, da vas vodi u tome da je učinite razumljivom deci i da je možete primeniti na njih. „*Sva priprema mora početi, nastaviti se i završiti oslanjajući se na Boga i u molitvi*“. (*Možeš podučavati biblijsku lekciju deci, Sem Doherty (Sam Doherty), str. 78*)

Proučavajte

Biblija je jedini nadahnuti tekst koji vam je dostupan, tako da ga koristite kao vaš prvenstveni izvor. Dok čitate odlomak, potrudite se da preduzmete korake koji su predstavljeni u ovoj knjizi:

- Odredite glavne likove.
- Pokušajte da rekonstruirate celi događaj u svojim mislima.
- „Kopajte“ kako bi ste došli do centralne istine.
- Razmislite o mogućim primenama – za vas, za decu koja ne veruju, za decu koja veruju.
- Otvorite sopstveno srce Božijoj Reči. Nećete se uvek fokusirati u lekciji na ono što je Bog vama rekao dok ste proučavali, ali kada vas Gospod lično dotakne tokom vaše pripreme, to će svakako biti očigledno u načinu na koji podučavate.
- Od koristi je da potražite pomoć u drugim knjigama. Ako pratite DM ciklus literature, pročitajte pripremljene tekstove za učitelje koji će vam, iako nije obavezna literatura, pružiti dosta pomoći i uštedeće vam vreme. Odlučite šta ćete ili nećete koristiti iz pripremljenog teksta lekcije. Ako je u tekstu predložena ilustracija koja ne odgovara vašoj grupi, zamenite je nekom koja je odgovarajuća, a koja dovodi do istog zaključka. Korisno je imati doktrinarnu ili teološku knjigu. Kada predajete neku istinu, važno je da je vi sami možete pravilno i tačno definisati, na ličnom nivou razumevanja, pre nego što pokušate da je objasnite deci. Možemo biti prilično „aljkavi“ u definicijama i objašnjenjima istine.
- Biblijski komentari će vam pomoći da rešite sve poteškoće u odlomku i objasniće vam kontekst. Biblijski rečnik je koristan jer u njemu možete da pronađete objašnjenja vezana za običaje, ljude, odeću, hranu i tome slično.
- Dobra dečija Biblija vam može pružiti dodatne ideje kako da događaj oživite.

Hvatajte beleške

Zapisujte informacije koje otkrivete, potencijalne centralne istine i istine koje pomažu da se centralna istina objasni. U nekom trenutku imaćete mnogo neorganizovanih beležaka – morate da napravite red iz haosa! Sastavite kratak pregled lekcije – prvo navedite biblijski odlomak na vrhu, zatim zapišite centralnu istinu i primenu sažetu u jednu-dve rečenice. Ispod toga, treba da stoji uvod, razvoj događaja, vrhunac i zaključak.

Zatim obeležite gde, u vašem planu želite da podučavate i/ili primenite istinu i kada i kako ćete uključiti decu u lekciju. Mnogi ljudi koriste ovakve kratke preglede dok predaju, ali čak ako ih i ne koristite, korisni su jer vam daju jasan pregled vaše lekcije.

Pisanje čitave lekcije je veoma dobro zato što vas tera da razmišljate o detaljima. Takođe, tera vas da razmišljate kako ćete tačno objasniti istinu i kako ćete je primeniti – veoma je korisno da napišete tačno sve što želite reći.

Ne pokušavajte da zapamtite čitavu skriptu ili da predajete iz nje, smanjite je na nešto sa čime možete izaći na kraj. Beleške koje koristite treba da su vam od pomoći, a ne da ometaju decu. Ne dozvolite da često gledanje u beleške spreči ili umanjí očni kontakt sa decom, koji je vrlo važan.

Ako želite dodatne aktivnosti u programu ili ako su vam potrebni pomoćnici ili da deca učestvuju, a za to vam je potrebna predpriprema, potrebno je da te osobe unapred o tome obavestite i da im date odgovarajuća uputstva o tome šta treba da spremite.

Spremite vizuelna pomagala

Ako su vizuelna pomagala obezbeđena uz DM ciklus literature, izaberite šta ćete koristiti. Ako sami pravite vizuelna pomagala, treba da budu privlačna, jasna i dovoljno velika da ih svi mogu videti. Koristite pomagala koja su odgovarajuća za starosnu grupu koju podučavate. Na primer, za mlađu decu, sva slova treba da budu mala. „Pomagala moraju da odgovaraju temi – da budu tačna, autentična, realna i edukativna pre nego zabavna“ (*Šta svaki učitelj nedeljne škole treba da zna, Elmer L. Tauns, (Elmer L. Towns) str. 100*).

Organizujte i poredajte vizuelna pomagala po redosledu kojim planirate da ih koristite jer ako morate prekinuti lekciju kako biste našli vizuelno pomagalo možete izgubiti pažnju dece ili zaboraviti gde ste stali.

Kada kupujete vizuelna pomagala ili uložite vreme da napravite nešto privlačno, vredni isplanirati kako ćete ih nakon upotrebe čuvati, kako biste mogli ponovo da ih koristite.

Uvek dajte prednost spremanju sadržaja lekcije nad pripremom vizuelnih pomagala.

Lako je, naročito ako ste umetnički tip ličnosti, da više vremena i energije posvetite pripremi fantastičnih ili neobičnih vizuelnih pomagala, na uštrb samog proučavanja i pripreme teksta lekcije.

Vežbajte lekciju

Vrlo je korisno ako održite lekciju pre nego što je ispredajete deci. Neformalno vežbanje lekcije kod kuće, naročito ako nemate iskustva, pomaže da vam se ureže u pamćenje, pomaže da predvidite i razrešite nešto neočekivano u toku lekcije i pomaže da steknete uvid u vreme.

Spremite se

Lakše je predavati kada ste fizički i psihički odmorni, tako da je mudro da izbegnete ostajanje do kasno u noć par noći pre držanja lekcije. Spremite se za neočekivane stvari koje se mogu desiti tik pred predavanje – telefonski poziv sa neprijatnim vestima, malo dete koje neće da sarađuje ili da kola koja treba da vas odvezu do kluba još nisu stigla. Sotona želi da vam naruši mir i oteža vam predavanje Božije Reči. Spremite se kroz molitvu i pouzdanje u Boga da se suočite sa duhovnim otporom.

Duhovni život i rast učitelja uveliko utiču na njegovo podučavanje lekcije. Deca, koja su po prirodi imitatori, moraju da svojim očima vide primer istine. Oni opažaju iskrenost i doslednost, licemerje i nedoslednost. Ima mnogo vernika koji iznose svoje pozitivno iskustvo i uticaj koji je na njih učinio bogougodni biblijski učitelj. Robert Marej Mekčejn (*Robert Murray McCheyne*) je rekao: „Bog ne blagosilja toliko veliki talenat, koliko veliku sličnost Gospodu Isusu“.

Jedanaesto poglavlje

Lekcija koja nije na osnovu događaja

Ako se ograničimo na to da predajemo samo lekcije koje se zasnivaju na pričama – događajima iz Biblije, ispustićemo neke važne biblijske istine. Na primer, koja biblijska priča uči o opravdanju na jednostavan i detaljan način kako to i treba? Dalje, uvođenje drugih vrsta lekcija donosi raznolikost programu. Ponekad možete biti pozvani da govorite na posebnom događaju i od pomoći je (čak i neophodno) da je govor povezan sa događajem. Mnogi od principa koji su već predstavljeni važe i za ovu vrstu lekcije, ali ima nekih razlika.

Kada nemate priču – biblijski događaj, koji sjedinjuje i pruža razvoj lekcije, nešto drugo mora da je drži u celini. Možete da se odlučite da predajete doktrinu, a razvoj i objašnjenja te istine su ono što daje lekciji jedinstvo.

Morate da razvijete strukturu, **naslove i podnaslove koji sumiraju kako ćete objasniti i primeniti istinu.**

Donosimo vam predlog kratkog pregleda lekcije iz Svetog Pisma na temu opravdanje:

- Božiji standard je savršenstvo.
- Niko to ne može postići.
- Osuđeni smo.
- Ne možemo ispraviti stvari.
- Bog je to učinio – Gospod Isus je dostigao Božiji standard.
- Gospod Isus je bio osuđen.
- Veruj Gospodu Isusu za „veliku zamenu“.

Važno je da podnaslovi budu što je moguće jasniji i logičniji, a da se pritom ne udaljite od istine o kojoj želite da podučavate.

Druga mogućnost je da **postavite pitanje i onda odgovarate na njega.**

Možda lekcija o Vaskrsu može postaviti pitanje: „Ko je to uradio?“ Odgovori daju lekciji strukturu i jedinstvo:

- Jevrejske vođe
- Juda
- Pontije Pilat
- Rimski vojnici
- Bog
- Ja

Podrazumeva se da će lekcija da sadrži i nešto od samog događaja, ali neće biti razvoj događaja poput lekcije koja se zasniva na samoj priči vaskršnjeg događaja.

Druga moguća pitanja za biblijsku lekciju su „Kako mogu biti siguran/na?“ ili „Šta je to posebno kod ljudi?“

Biblijske pouke se mogu izgraditi oko teme koju želite da podučavate, ali ne postoji biblijski događaj ili tekst koji se može iskoristiti u te svrhe. Pouka može biti „Trčanje Božije utrke“ ili „Anđeli“.

Predstavljamo vam moguću „kostur“ za pouku o anđelima:

- Bog je stvorio anđele.
- Anđeli su duhovi.
- Neki anđeli su se okrenuli protiv Boga.
- Anđeli su Božiji glasnici.
- Anđeli čuvaju Božije ljude.
- Anđeli imaju proslavu.
- Anđeli slave Boga.

Radite pomno na stvaranju dobre strukture jer je skoro nemoguće napraviti snažnu, jasnu biblijsku lekciju bez strukture.

Da li ove lekcije imaju centralnu istinu? Većina lekcija ima centralnu istinu koja se primenjuje bilo na vernike, one koji ne veruju ili na obe grupe.

- Centralna istina u lekciji o opravdanju može biti „Možeš ispraviti svoj odnos sa Bogom“.
- U lekciji „Ko je to uradio?“, pokazaće se istina „Bog je isplanirao smrt Gospoda Isusa“.
- „Bog je stvorio anđele sa razlogom“ će se podučavati u lekciji o anđelima.

Ponekad, možete predavati lekciju koja ističe dve ili tri istine. Možda dođete do kraja predavanja i želite da istaknete neke stvari koje su deca naučila. Da biste to uradili, možete razviti lekciju „bez-priče“. Postojanje centralne istine i njene primene zasniva se na dobrim principima predavanja, ali nije urezana u kamenu, tako da je povremeno udaljavanje dozvoljeno!

Dodajte meso kosturu

Kostur bez mesa je mrtva stvar! Razmislite kako ćete podučavati svaku tačku svog kratkog pregleda. Za neke tačke biće potrebno jednostavno objašnjenje na nivou deteta. Zapišite tačno kako ćete ih objasniti. Za druge tačke biće vam potrebna ilustracija. Možda će vam biti potrebno nekoliko ilustracija tokom vašeg podučavanja. U tom slučaju, koristite razne vrste ilustracija.

Previše poređenja ili anegdota biće zbunjujuće. Postepeno dodajte meso na kostur. Kada to uradite, napišite uvod i zaključak prema principima o kojima je u ovoj knjizi već bilo reči.

Potrudite se da lekcija ima svoj tok

Biće vam potrebne dobre rečenice koje povezuju ono što govorite kada uvodite ilustraciju, kada je završite i kada pređete na sledeću tačku lekcije. Nećete imati razvoj događaja koji će učiniti da priča ima svoj tok, tako da način na koji povezujete sve delove je važan i vredno da se uloži trud i razmisli.

Dvanaesto poglavlje

Služba Svetog Duha

Prošli smo kroz strukturu biblijske lekcije, razne tehnike, važnost sadržaja i primene i sve je to važno. Međutim, možemo da imamo sve to uglancano i ispravno a da naša služba ne donese plod. O nama se može misliti da smo daroviti dečiji radnici, ali da nam nedostaje najosnovnije – rad Svetog Duha u nama i kroz nas.

Moramo da radimo na našim biblijskim lekcijama i dok to radimo potreban nam je Sveti Duh. Samo nam On može dati uvid u duhovno stanje i učiniti nas osetljivim na duhovne potrebe onih koje podučavamo. Ali On neće uraditi ono što mi treba da uradimo. Ako koristimo teške reči poput: opravdanje, osveštanje (posvećenje), proslavljenje, Sveti Duh neće natprirodno objasniti značenje tih reči deci. To je naš zadatak. Odgovornost učitelja je da vodi decu ka razumevanju istina na ljudskom nivou. Sveti Duh sam po sebi može dati duhovno razumevanje.

U Novom Zavetu, postoji veoma jasan princip: snaga kroz slabost. Korinćani su bili ponosni ljudi koji su bili impresionirani mudročću, darovima i postignućima. Pavle nije nastojao da ih pridobije tim stvarima. „*I ja bejah među vama u slabosti i u strahu i u velikom trepetu, i reč moja i propoved moja ne bi u ubedljivim rečima ljudske mudrosti, nego u prikazivanju Duha i sile, da vera vaša ne bude u mudrosti ljudskoj nego u sili Božjoj*“ (1.Kor. 2,3-5).

Pavle je ponovo naglasio ovaj princip u 2. Korinćanima: „*A ovo blago imamo u zemljanim sudovima, da preizobilje sile bude od Boga, a ne od nas*“ (2.Kor. 4,7). Kada je govorio o svom „žalcu u telu“ i Božijem obećanju milosti, zaključio je da će se on „*rado hvaliti svojim nemoćima, da se useli u mene sila Hristova...jer kad sam slab onda sam silan*“ (2.Kor. 12,9-10). Ovo ne znači da treba da prisvojimo lažnu poniznost i odrekemo se darova koje nam je Bog dao. Naprotiv, shvatamo da su deca kojoj služimo duhovno mrtva i mi im ne možemo dati život. Shvatamo da ona, koja imaju Božiji život, deca koja su prihvatila Gospoda Isusa kao svog Spasitelja, nikada neće duhovno da napreduju ukoliko Sveti Duh ne radi kroz Božiju Reč. Osećamo našu potpunu nemoć i predajemo se Božijem Duhu za pomoć. Razumemo da smo uključeni u duhovnu bitku, snage protiv nas su jaka. Znamo naše slabosti ali radujemo se da je Onaj, koji je u nama je veći nego onaj koji je u svetu (1.Jov. 4,4).

Čarls Sperdžen je rekao: „Bolje je da kažemo šest reči u snazi Duha nego da propovedamo sedamdeset godina propovedi bez Duha“. Ako samo malo promenimo reči isti princip možemo da primenimo i na našu službu deci. Često ne vidimo ili ne iskusimo ovo ohrabrenje. Možda previše zavisimo od naših veština, tehnika, ličnosti ili vizuelnih pomagala. Ponosimo se njima i taj ponos nas ostavlja bez onoga što nam je najviše potrebno – da se „*obučemo u silu sa visine*“ (Luka 24,49).

Možda se borite sa slabošću koja vas tera da se preispitujete da li ćete ikada moći da podučavate decu. To može biti karakteristika ličnosti, fizički problem ili neki drugi „žalac u telu“. Hadsonu Tejloru se pripisuje sledeća izjava: „*Svi Božiji divovi su bili slabi ljudi*“. Slabosti nisu uvek vidljive već sakrivene od pogleda javnosti. Oni koje je Bog naveliko koristio nosili su se sa određenim slabostima. Sperdžen se, na primer, borio protiv depresije. Takve slabosti čine nas boljim primerima Božije moći!

Bog ne okleva da nam da svog Duha da radi u nama i kroz nas. „*Kada dakle vi, zli budući, umete dobre dare davati deci svojoj, koliko će više Otac vaš nebeski dati Duga Svetoga Onima koji ištu od Njega?*“ (Luka 11,13).

Naša želja za radom Svetog Duha u deci i nama i naše oslanjanje na Njega duboko će formirati našu službu deci. Shvatićemo da ne postoji formula koja garantuje rezultate.

Uvek postoji element tajnovitosti u radu Svetog Duha: „*Duh diše gde hoće, i glas Njegov čuješ, a ne znaš otkuda dolazi i kuda ide: tako je svaki koji je rođen od Duha*“ (Jovan 3,8). Nećemo pokušati da pritiskamo decu kako bi odgovorila na jevanđelje ili bilo koji drugi vid našeg podučavanja Svetog Pisma. Takav odgovor je ljudski i neće trajati. Radije prepustimo Duhu Svetom da donese istinit, duhovni odgovor. Kada ne vidimo plodove, ne očajavamo niti pokušavamo neke prečice jer je plod

odgovornost Svetog Duha. Učimo da budemo strpljivi i verujemo mu da će nastaviti Svoj rad još dugo nakon što je lekcija završena. Nećemo videti sve plodove svoje službe u ovom životu, ali kada vidimo neke, prepoznamo i shvatamo da je to Njegovo delo. Zahvalni smo da nas ohrabruje i pomaže nam da zasluge ne pripisemo sebi, slava i čast pripada jedino Gospodu.

Primer biblijske lekcije

Biblijski tekst: Dela 8,1-8; 26-40

Centralna istina (CI): Bog želi da svi čuju i veruju u jevanđelje.

Primena za spasene (Pri S): Reci nekome.

Primena za nespasene (Pri N): Čuo si, sada veruj.

Dodatna vizuelna pomagala:

Odeća i duga platnena traka za igru na početku kluba

Odštampane stih 1.Timoteju 2,4, dovoljno krupno kako bi deca mogla da pročitaju.

Karta Izraela

Savremena karta Afrike

Svitak sa stihovima Dela 8,32-33 i Isaija 53,5a

Privlačan evangelizacioni traktat za decu

Dva pomoćnika obučena kao **Filip (F)** i **Afrikanac (A)** mogu glumiti pantomimom biblijski događaj dok predajete. U tekstu, postoje predlozi šta oni, **F** i **A**, mogu da rade.

Ostala pomagala

Pre biblijske lekcije i dok se podučava biblijski stih napamet, dajte vremena deci da naprave svitak sa biblijskim stihom koji će poneti kući. Veličina papira A5 će biti dovoljna, postavite ga u vidu trake, po širini. Selotejpom zalepite plastične cevčice sa uže strane papira – po širini i pokažite deci kako da ga uviju kao svitak i zavežu mašnicom ili nekom trakom. Objasnite da je to način na koji su knjige, uključujući i Sveto Pismo, pravljene i čuvane.

Ako vam je potrebna igra kako bi deca potrošila višak energije, možete imati trke konjskih dvokolica. Podelite decu u grupe od po troje. Dvoje dece, koja glume konje, njima vežite noge, jednom levu, drugom desnu, tako da njih dvoje imaju „tri“ noge. Vozač dvokolice je iz njih. On stavi dugu platnenu traku oko struka i krajeve platnene trake drži i koristi kao uzde, da upravlja „konjima“.

Kratki pregled biblijske lekcije

Uvod:

„Hajdemo odavde!“

Razvoj događaja:

1. Hrišćani su se razbežali zbog progonstva.	CI Božija namera 1.Tim. 2,4
2. Filip propoveda u Samariji.	CI Svi znači svi. Pri S
3. Gospod šalje Filipa na jug.	
4. Filip sreće Etiopljanina.	CI Svako se računa. Pri S (traktat)
5. Filip objašnjava jevanđelje.	CI Objašnjenje o Gospodu Isusu iz Is.53. Pri N
6. Etiopljanin traži da se krsti.	

Vrhunac:

7. Filip krsti Etiopljanina.	CI Pri N Čuo si, sada veruj.

Zaključak:

8. Duh odvodi Filipa u drugi grad.	
9. Etiopljanin se vraća u Afriku radostan „Filipova poseta pustinji se isplatila.“	CI Pri S Ukratko ponoviti

Lekcija

Pomoćnik (ili F) glumi sledeće, stavljajući odeću u zavežljaj.

„Moramo otići odavde, previše je opasno ostati. Stefan je ubijen, ostali su u zatvoru, a Savle je u ratnom pohodu. Da li imam sve što mi je potrebno? Da, mislim da imam. *(Zavezuje zavežljaj i prebacuje ga preko ramena)* Ne znam gde ću ni kada ću se vratiti. Dobro je znati da je Gospod Isus sa nama“. *(Odlazi)*

Hrišćani u Jerusalimu živeli su u opasno vreme. Niko nije znao kada će neko pokucati na njihova vrata i odvući ih u zatvor. Sve je to bilo zato što su verovali da je Gospod Isus Božiji Sin koji je oživeo nakon smrti. Zar sada više neće biti moguće drugima govoriti jevanđelje? Pogledajte šta se *dogodilo* – *(Pokažite Dela 8,4 i razgovarajte sa njima o tome šta su hrišćani uradili)*.

Bog je imao plan. Želeo je da drugi ljudi kao i narod u Jerusalimu, čuju o Gospodu Isusu. Danas Bog ima isti takav plan. Želi da više ljudi čuje jevanđelje. Pogledajte ove reči iz Svetog Pisma *(Pokažite vizuelno pomagalo 1.Tim. 2,4 – Bog „želi da se svi ljudi spasu i da dođu do spoznanja istine“ pročitate ovaj stih zajedno sa decom)*. Bog je imao plan kada su hrišćani u žurbi napuštali Jerusalim.

Jedan od tih sledbenika Gospoda Isusa bio je Filip. Kuda će on da ode? Otišao je u Samariju. *(Zamolite starije dete da potraži na karti Jerusalim i Samariju.)* Ovo je bila VRLO hrabra odluka jer se Jevreji – a u to vreme svi hrišćani su bili Jevreji – i Samarićani nisu slagali. Nisu se mešali jedni sa drugima i čak su se mrzeli. To je bilo tako gotovo 1000 godina. Ali u Svetom Pismu čitamo da „*Tako Filip dođe u jedan samarijski grad, pa im je propovedao Hrista.*“ *(Dela 8,5)*. **(F pantomimom glumi propovedanje.)** Bog je želeo da Samarićani čuju o Gospodu Isusu. Svi mi koji volimo Gospoda Isusa ne smemo da zaboravimo da Bog voli sve ljude. Možda u tvom razredu u školi ima neko ko je drugačiji, ili možda u tvojoj ulici živi neko ko se razlikuje – oblači se drugačije, izgleda drugačije, govori drugačije. Ovakve osobe su obično izostavljene iz zajedničkih igara, niko ne želi da sedi sa njima, ni da se druži sa njima. Bog želi da i oni čuju šta Gospod Isus može da uradi za njih. Međutim, ako ti nisi ljubazan i prijateljski raspoložen prema njima, nećeš biti u mogućnosti da im išta kažeš. Možda treba da moliš Boga da ti pomogne da promeniš svoj stav prema njima. Bog brine o njima baš kao što je brinuo i o Samarićanima.

Mnoštvo naroda je slušalo šta Filip govori. Bog je čak dao Filipu moć da čini čuda kako bi Samarićani znali da je on Božiji čovek sa Božijom porukom.

Odjednom, „ni od kuda“, nešto se dogodilo. „*A anđeo Gospodnji reče Filipu govoreći: „Ustani i idi prema jugu...“*“ *(Dela 8,26)*. Filip je znao da ga Bog šalje u pustinju. **(F izgleda zbunjeno.)** Možda je pomislio: „Zašto? Mnoštvo naroda ovde u Samariji želi da čuje o Gospodu Isusu. Zašto sada moram ići u pustinju gde nema ljudi?“ Ovo je bilo zbunjujuće, ali Filip je bio mudar i postupio je kako mu je Bog rekao. **(F odlazi i dolazi. A sedi i čita, F pokazuje na njega.)**

Kada je stigao u pustinju, video je kočije, (samo bogati ljudi su ih imali). Mora da se Filip zapitao ko je bio u njima, kao što bi se i ti zapitao da vidiš veliku limuzinu kako prolazi pored tvoje kuće!

„Idi do kočije“, reče mu Bog. Filip je odmah poslušao. **(F žuri ka A)** Koja to tako važna osoba bi mogla da bude u kočiji? To je bio Afrikanac koji je pazio na novac i bogatstvo kraljice majke (Kandake) u jednoj afričkoj zemlji. *(Pokažite predeo Gornjeg Nila, od Asuana do Kartuma na savremenoj karti Afrike. Tu je bila nekada Etiopija.)*

Bog je poslao Filipa u pustinju samo zbog ovog čoveka. Mogli bi smo da kažemo ovako: Bog želi da ovaj važni Afrikanac bude spasen i da sazna istinu *(Pokažite 1.Tim. 2,4)*. Toliko Bog brine o svakoj osobi. Ako si Božije dete, verovatno nećeš propovedati velikim masama ljudi, bar ne još, ali Bog će te verovatno iskoristiti da kažeš jednoj osobi o Gospodu Isusu. Da li se možeš setiti nekoga kome bi mogao da kažeš? Možeš staviti ime te osobe u ovaj stih iz Svetog Pisma. Bog „želi da se _____ spase i da dođe do spoznanja istine“. Ovde imam jedan lep traktat *(pokažite traktat)* koji objašnjava jevanđelje. Ako želiš, možeš uzeti jedan i dati osobi koje si se setio. Svaka osoba je važna Bogu i On želi da svi čuju. Zbog toga je Filip bio u pustinji. Kada se približio kočijama, video je čoveka koji je čitao svitak i mogao ga je čuti kako čita na glas.

„Da li razumeš to što čitaš?“ upitao je. **(F namešta ruke oko usta kao da dovikuje A, a A stavlja ruku na uho kao da sluša.)**

„Kako bih mogao ako mi neko ne objasni?“ Afrikanac je odgovorio. „Zašto mi se ne pridružiš?“ **(A pokazuje rukom.)**

Verovatno Filip nikada nije bio u takvim kočijama. Dva čoveka sedela su jedan do drugog dok su kočije polako odmicala. Čitali su svitak. **(F i A proučavaju svitak zajedno.)** *(Pokažite svitak.)* Pročitaću naglas šta je pisalo na svitku. Molim vas, slušajte pažljivo kako biste mi mogli reći da li se radi o nečijem venčanju, osobi koja umire ili osobi koja dobija posao kao pastir. *(Pročitajte Dela 8,32-33 iz svitka, koji počinju „Kao ovca...“ i ustanovite da se radio o nekome ko umire).*

„Da li ovo pisac govori o sebi ili nekom drugom?“ pitao je zbunjeni Afrikanac.

Iz Svetog Pisma saznajemo šta se potom desilo: „Tada mu Filip, počev od tog Pisma, objavi jevanđelje o Isusu“ (Dela 8,35 SSP). **(F i A glume kako pričaju.)** Reči na svitku bile su deo Svetog Pisma, a napisao ih je čovek koji se zvao Isaija. Reči su bile o Gospodu Isusu iako su bile napisane 700 godina pre nego što je Gospod Isus došao na zemlju. Bog je imao plan da Njegov Sin umre i postarao se da Isaija napiše te reči. One nam govore da je Gospod Isus ubijen, nije vikao niti vrištao, a Njegova smrt nije bila fer. Filip je morao reći Afrikancu *zašto* je Gospod Isus umro. I to je bilo u svitku. Slušajte *(pročitajte iz svitka)*: „Ali On bi ranjen za naše prestupe, izbijen za naša bezakonja“ (Isaija 53,5). Možda je Filip rekao čoveku: „To znači da je Bog kaznio Svog Sina za sve ono loše što si ti uradio. Gospod Isus je umro za tebe“.

Bog želi da i ti to znaš. Baš kao što je odveo Filipa da se sretne sa jednim čovekom u pustinji, takođe se postarao da si ti ovde danas. Možda je fudbal otkazan, možda te je prijatelj doveo ili si možda zaboravio na klub, dok te mama nije podsetila. To nije bila samo puka sreća, to je bio Bog koji te je doveo ovamo da učiš o Gospodu Isusu. On brine o *tebi* isto koliko je brinuo o važnom Afrikancu!

Filip i Afrikanac su se truckali kočijom dok nisu naišli do jednog jezera. **(A pokazuje na vodu.)** „Pogledaj, evo vode“, uzviknuo je Afrikanac. „Zašto se ne bih krstio?“

Možda je krštenje nova reč za vas. Kada osoba poveruje u Gospoda Isusa, povedu je do vode i na trenutak je zarone ispod vode na znak da sada pripada Gospodu Isusu. To su nazvali „krštenje“. Afrikanac je tražio da se krsti.

Filip je odgovorio: „Ako veruješ u Gospoda Isusa celim svojim srcem, može“.

Afrikanac je rekao: „Verujem da je Isus Hristos Sin Božiji“. Mora da je Filip poželeo da skače od sreće. Izašli su iz kočija, otišli do vode i Filip je krstio Afrikanca. **(F i A glume krštenje i F odlazi.)**

Ovaj čovek je spasen i spoznao je istinu. To je ono što Bog želi i za tebe. Nije dovoljno samo učiti o Gospodu Isusu, i ti mu moraš verovati celim srcem. Moraš verovati da je umro za tebe i moraš mu predati svoj život. Nemoj misliti „Kada budem stariji“ ili „Kasnije“. Ako znaš u svom srcu da je ono što si naučio istina, reci Gospodu Isusu da želiš da ti oprost i da želiš živeti na Njegov način. Afrikanac je odmah poverovao. Okrenuo se da razgovara sa Filipom **(A se okreće ka F i izgleda iznenađeno.)** ali – gle iznenađenje! Filip više nije bio tu! Bog ga je prebacio na drugo mesto, negde gde su ljudi trebali da čuju o Gospodu Isusu.

Afrikanac nije bio tužan. **(A, vidno srećan, vraća se svojoj kočiji.)** Čitamo u Svetom Pismu „otide putem svojim radujući se“. (Dela 8,39) Zašto je bio srećan? *Razgovarajte sa decom i vodite ih do zaključka da je razlog njegove sreće bilo spasenje, Gospod Isus je bio sa njim i bio je oduševljen što će svojim kod kuće moći da ispriča dobru vest.* Isto važi za svaku osobu koja veruje Gospodu Isusu.

Ako pripadaš Gospodu Isusu, ne zaboravi da Bog želi da kažeš drugima *(podignite traktat kao podsetnik)* da On „želi da se svi ljudi spasu i da dođu do spoznanja istine“ (1.Tim. 2,4).

Filip je poslušao Boga i rekao drugima o Gospodu Isusu. Njegova poseta pustinji se isplatila! **(F i A se vraćaju i mašu za rastanak!)**

